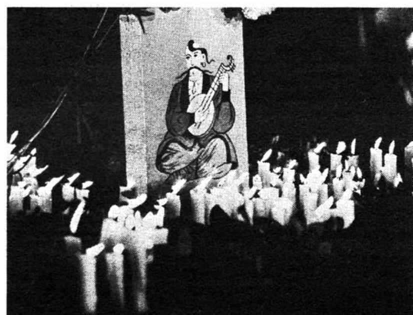
Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 112 ◆ Середа, 12 червня 1991 року ◆ Ціна 10 коп.

ОЙ ТАМ, НА ГОРІ, СІЧ ІДЕ

Давно це було, та слава не пропала. Дух волелюбного козацтва живий у народі. І довів це Всеукраїнський фестиваль народної творчості, присвячений 500-річчю українського козацтва «Хортиця-91», не тільки розмахом святкування.

Три тисячі учасників фестивалю і, мабуть, 33 — його гостей, впевнена, відчули в собі той козацький дух, що генетично, як би там не склалася доля, закладений у нас, українцях. Душа співала разом з артистами...

Вистава виставою, а все ж козаки не пожалкували навіть своїх сучасних зачісок — поголилися, лише «оселедці» зачесали... Отака вона, козацька мода. То вже не бутафорія.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

(Закінчення на 9-й стор.).

У КИЄВІ відбулася зустріч українських парламентаріїв з депутатами німецького бундестагу від федеральної землі Баден-Вюртемберг. Під час розмови заступник голови Комісії Верховної Ради УРСР з питань народної освіти і науки народний депутат Павло Кислий поінформував шановних гостей про роботу українського парламенту, наукових та освітніх закладів. Розповідаючи про підготовку Закону про інтелектуальну власність, П. Кислий наголосив, що без розв'язання проблем науки, культури й освіти неможливо вирішити питання побудови суверенної держави.

Під час бесіди присутні народні депутати України розповіли гостям про діяльність комісій Верховної Ради УРСР.

ПРОЖИТИ можна... Саме цими словами охарактеризував ситуацію в країні Прем'єр-міністр В. С. Павлов. Він виступив 11 червня на сесії Верховної Ради СРСР з інформацією про стан справ з реалізацією антикризової програми. Цей виступ відбувся на настійне прохання депутатів. При цьому домовлено, що 17 червня глава союзного уряду зробить з парламентської трибуни розгорнуте повідомлення про соціально - економічну ситуацію в країні.

Кабінет Міністрів Української РСР

ПОСТАНОВА

від 7 червня 1991 р. № 17. Київ.

Про скасування податку з продажів по соціально значущих товарах повсякденного попиту та послугах населенню

З метою дальшого посилення соціального захисту населення республіки у зв'язку з реформою роздрібних цін Кабінет Міністрів Української РСР **постановляє:**

1. На додаток до постанов Ради Міністрів УРСР від 29 квітня 1991 р. № 104 і Кабінету Міністрів УРСР від 13 травня 1991 р. № 5 та розпорядження Ради Міністрів УРСР від 12 квітня 1991 р. № 132 скасувати податок з продажів по соціально значущих товарах повсякденного попиту та послугах населенню згідно з додатком.

2. Міністерству торгівлі УРСР, Укоопспілці, Державному комітетові УРСР по зв'язку, іншим міністерствам і відомствам УРСР, що мають роздрібну торговельну мережу та підприємства, які надають послуги населенню, терміново довести до підвідомчих організацій і населення перелік товарів і послуг, які відповідно до цієї постанови звільняються від оподаткування податком з продажів.

Прем'єр-Міністр УРСР
В. ФОКІН

Державний секретар Кабінету Міністрів УРСР
В. ПЄХОТА

ПЕРЕЛІК

товарів повсякденного попиту та послуг населенню, що не підлягають оподаткуванню податком з продажів

Продовольчі товари

Круп'яні вироби

Жири кулінарні, сало топлене та інші харчові жири, майонез

Крохмаль

Кава, какао і напої з них та з чаю

Мед

Виноград, баштанні, цитрусові, горіхи

Продукти переробки овочів, фруктів, ягід, винограду, баштанних (крім винобробної продукції), включаючи консерви, соки, квашення, соління, сухофрукти

Продукти переробки картоплі

Риба і морепродукти

Кулінарні вироби, включаючи напівфабрикати, крім товарів, які реалізуються за договірними (вільними) цінами

Безалкогольні напої, мінеральні води, пиво

Продукція громадського харчування власного виробництва, включаючи продукцію, що реалізується через роздрібну торговельну мережу, крім товарів, які реалізуються населенню за договірними (вільними) цінами

Товари легкої промисловості вітчизняного виробництва

Робочий одяг

Взуття полімерне (гумове)

Взуття валяне

Білизна швейна, включаючи білизну постільну і столову

Панчішно-шкарпеткові вироби

Рукавички і рукавиці трикотажні

Товари культурно-побутового і господарського призначення

Зубна паста, зубний порошок, вазелін

Ялинкові прикраси

Сірники

Сумки і пакети поліетиленові

Джерела струму і лампи освітлювальні

Санітарно - гігієнічний папір, салфетки паперові

Медикаменти та вироби медичного призначення

Гас, пічне паливо і дрова, вугілля, торф, вугільні, торфяні та інші паливні брикети, що відпускаються населенню

Послуги по утриманню дітей в дошкільних закладах

Послуги, що надаються населенню: поштові, телеграфні, телефакс, зв'язку, ремонт телефонних апаратів, продаж за готівку марок і маркованої продукції, в тому числі філателістичної, приймання від підприємств переказів аліментів, заробітної плати, гонорарів та інших виплат населенню.

БРАТСТВО — НАШЕ РЕМЕСЛО...

Минули ті часи, коли студентство було настільки залежним від волі (або ж сваволі) деканатів, що годі було й думати про якийсь політичний самовияв. Нині майбутня інтелігенція хоче і може зробити свій внесок у будівництво суверенної Української держави, формування інтелектуального потенціалу нації. Велика мета потребує передусім консолідації, отож так звані «східняки» й «західняки» обійшли камінь спотикання і, об'єднавши Українську студентську спілку та Студентське братство, проголосили створення Союзу українського студентства. Львівське Студентське братство, очолюване Маркіяном Іващишиним, залишилося його філією.

— Маркіяне, студентські організації проголосили себе як громадські об'єднання, та ми раз у раз бачимо їх на політичній арені. Згадаймо осінню акцію голодовки, недавній страйк.

— У повсякденній роботі ми — громадська організація, яка займається культурологічною діяльністю, перебудовою системи вищої освіти, соціальним захистом молоді тощо. А за своїми цілями — ми все-таки політичне об'єднання.

— Політиків нині розмежовують на правих і лівих, радикалів і центристів. Та ця класифікація, як на мене, вельми умовна й мінлива...

— Серед нас є і суперрадикали, і ліберали. Діємо залежно від ситуації, програма і статут гнучкі. Скажімо, ставлення до Верховної Ради та її Голови Л. Кравчука восени було одним, нині воно інше. Керівництво Студентського братства стоїть на тому, що Верховну Раду слід підтримати в її прогресивних намірах і діях. Бо вона все-таки своя.

— Як оцінюєте недавні страйки шахтарів і студентів?

— Шахтарський страйк у березні — це поразка для демократичного руху: він був вигідним тільки центру. Страйк, вважаю, був спровокованим, бо жодна з політичних організацій не контролювала ситуацію. Страйкком, страйковий рух я не сприймаю серйозно. Це люмпенівські настрої, все руйнувати, нищити, а не будувати. Таке вже було в нашій історії 1917 року. Не вдався і студентський страйк. Восени під час голодовки ми вирішили, що ще покажемо себе весною. Тоді ми трималися на високих романтичних почуттях, але згодом золотий кадровий фонд було розгублено, на хвилі популізму прийшли нові люди, які не сприйняли наших позицій, отож нині студентство, особливо в Києві, організаційно залишилося на тому ж рівні, що було до голодовки. Київські учасники акцій голодовки не втратили інтересу до політики, ми підтримуємо товариські взаємини, але до Союзу студентства вони так і не увійшли. До речі, щомісяця близько 200 студентів Галичини виїжджають у Східну Україну для культурологічної діяльності, агітації. Якщо ми не впливатимемо на політичну ситуацію в Східній Україні, Студентське братство втратить сенс своєї діяльності. Недавнім своїм страйком ми розраховували зробити тиск на Верховну Раду, але...

— Для чого — тиск?

— Розпочинаючи страйк, ми розуміли, що реалізація вимог шахтарів і студентів, які їх підтримали, нині не на часі для Верховної Ради. Та, висуваючи максималістські вимоги, ми розраховували досягти шляхом компромісних переговорів хоча б мінімуму, як-от: виборів в обумовлені строки Президента України, прийняття законів, спрямованих на приватизацію власності, введення українських грошей.

— Отже, ви свідомо висували нереальні вимоги?

— Як на базарі: ставиш одну ціну, продаєш за іншу. Так було і з акцією голодовки. Ми висували радикальні вимоги, розуміючи їх нереальність. Це була пропагандистська акція, яка все-таки не минула безслідно.

— На Львівщині вчорашні політики - радикали очолили органи влади й стали центристами, а на арену, на жаль, вийшли радикали - руйнівники. Є вони й серед молоді...

— Керівника Української націоналістичної спілки Вітовича та його прихильників, які проголошують гасло «Україна — для українців» і дурять молодим голови «романтичними» закликами не шкодувати крові і життя для України, ми аж ніяк не підтримуємо. До таких «радикалів» у мене зокрема й у Братства в цілому абсолютно негативне ставлення. Вітович — радикал і водночас консерватор. Він завмер на рівні національних ідей 20—30-х років. Це несерйозно. Збирає 16—17-річних і студіює з ними теоретиків національного руху 20—30- років— Шухевича, Коновальця, Донцова. Причому трактує їхні думки вельми суб'єктивно, довільно. Я й сам читаю Донцова, вважаю його розумним аналітиком, який неоднозначно ставився до власних ідей і заявляв, що зі зміною обставин змінюватимуться і його погляди. А тут — прямолінійна однозначність, без урахування суспільних обставин, штучний пошук опозиційності, образу ворога. Судячи з виступів Вітовича, для нього нині головний ворог навіть не комуністи, а... обласна Рада. Це при тому, що сам він — її депутат. Це вже було в історії. Був Сталін, був Піночет...

— Хочу уточнити позицію Студентського братства щодо подібних «радикалів». Ви додержуєтеся нейтралітету чи вступаєте в політичне протиборство, дискусії?

— Ворогувати з ними немає сенсу. Зрештою, молоді потрібна якась альтернатива. Коли згадані «радикали» збираються в університеті на засідання, туди приходять і наші хлопці й також беруть слово. Юна аудиторія відчуває при цьому, де зерно, а де марнослів'я.

— Отже, Вітович та його прихильники — це несерйозна політична сила?

— Це небезпечна сила. На загальному тлі соціально-економічного напруження будь-який клич будь-якого лідера може влучити в ціль...

— Студентство з відомих причин опинилося нині в скрутному матеріальному становищі. Чи віднайшли «братчики» якісь форми соціального самозахисту?

— Студентам передусім треба допомогти з працевлаштуванням. Не секрет, що чимало їх — не від хорошого життя — займаються рекетом, спекуляцією. Разом з іншими молодіжними організаціями створили фонд «Молода Україна» при обласній Раді народних депутатів, вклали в нього власноруч зароблені кошти. Фонд займається бізнесом на професійному рівні і водночас є об'єднуючим фактором для молодіжних організацій. Нині під опікою Студентського братства діють три малі підприємства. Студенти, які тут працюють, мають можливість заробити щомісяця 400 — 600 карбованців. Маємо намір створити студентську біржу праці.

— А як же бути з відомою тезою про те, що основна праця студентів — навчання?

— Уявлення про те, що студенти не хочуть учитися, ілюзорне. Вони не хочуть учитися будь-чому у будь-кого. Не секрет, що деякі викладачі й досі читають лекції, не відриваючись від пожовтілих старих конспектів. Не без участі Студентського братства неосновні предмети у вузах Львова переведено на факультативну основу. А от на курси менеджменту, які дуже потрібні майбутнім інженерам, відбою не було. Довелося навіть конкурс провести, хоча за навчання необхідно було заплатити 100 карбованців. Вважаю, що в політехнічному інституті необхідно відкрити кафедру соціології, і ми домагатимемося цього, адже нам невдовзі доведеться працювати в колективі, серед людей.

В університеті інтелектуалізація студентства вже помітна. Ринок диктує свої вимоги. Відчуваємо, як усім нам бракує професіоналізму. І передусім у політичній діяльності. Поради й прогнози вчених—посланців діаспори — все-таки ідеалістичні. Вони не розуміють сповна тих процесів, що відбуваються у нас.

— Дівчата-студентки теж займаються політикою?

— О, у нас дуже радикальна дівоча фракція. Дівчата вважають своїм головним завданням стримувати нас від необдуманих дій. По-братськи.

В Україні слово «братерство» віддавна було святим і багатозначним поняттям...

Розмову вела
Оксана ТЕЛЕНЧІ,
власний кореспондент «Голосу України».
Львів.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий корсіткою — 446-60-22

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,

листів — 441-82-05, 441-29-61,

економіки — 441-88-07,

аграрний — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-59,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

Закон Української Радянської Соціалістичної Республіки

ПРО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки,

виходячи з положень Конституції Української РСР, Декларації про державний суверенітет України, Закону Української РСР «Про економічну самостійність Української РСР» та загальновизнаних міжнародних норм і правил,

враховуючи те, що однією з засад реалізації державного суверенітету Української РСР є її самостійність при здійсненні та регулюванні зовнішньоекономічних відносин,

беручи до уваги зобов'язання, взяті Українською РСР в рамках міжнародних угод, договорів з республіками Союзу РСР та інших угод в рамках Союзу РСР,

бажаючи всебічного розвитку економічних відносин з іншими державами на взаємовигідній основі,

маючи на меті запровадити правове регулювання всіх видів зовнішньоекономічної діяльності в Українській РСР, включаючи зовнішню торгівлю, економічне, науково-технічне співробітництво, спеціалізацію та кооперацію в галузі виробництва, науки і техніки, економічні зв'язки в галузі будівництва, транспорту, експедиторських, страхових, розрахункових, кредитних та інших банківських операцій, надання різноманітних послуг,

прийняла Закон про нижченаведене:

Розділ І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Визначення термінів

У цьому Законі нижченаведені терміни вживаються в такому значенні:

Аудит — перевірка фінансово-господарської та комерційної (в тому числі зовнішньоекономічної) діяльності, яка проводиться за плату спеціалізованими госпрозрахунковими організаціями на договірних засадах і результати якої можуть використовуватись, зокрема, з метою оподаткування;

Валютні кошти — валютні цінності,

— іноземна валюта готівкою,

— платіжні документи (чеки, векселі, тратти, депозитні сертифікати, акредитиви та інші) в іноземній валюті,

— цінні папери (акції, облігації, купони до них, бони, векселі та інші) в іноземній валюті,

— золото та інші дорогоцінні метали у вигляді зливків,пластин та монет, а також сертифікати, облігації, варанти та інші цінні папери, номінал яких виражено у золоті, дорогоцінні камені;

Втрачена вигода — доход або прибуток, який міг би одержати суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності в разі здійснення зовнішньоекономічної операції і який він не одержав внаслідок дії обставин, що не залежать від нього, якщо розмір його передбачуваного доходу або прибутку можна обгрунтувати;

Господарська діяльність — будь-яка діяльність, в тому числі підприємницька, яка пов'язана з виробництвом та обміном матеріальних та нематеріальних благ, що виступають у формі товару;

Демпінг — продаж товарів за цінами, нижчими від контрактних цін міжнародних товарних ринків, за умови, що низький рівень ціни не зумовлюється відповідним рівнем витрат виробництва цього товару;

Експорт (експорт товарів) — продаж товарів іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення товарів через митний кордон Української РСР та республік Союзу РСР, включаючи реекспорт товарів, крім передачі майна суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності іноземному суб'єкту господарської діяльності за кордоном як натуральної частки участі у формуванні статутного капіталу при спільній господарській діяльності. При цьому термін реекспорт (реекспорт товарів) означає продаж іноземним суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності та вивезення за межі Української РСР товарів, які раніше були імпортовані на територію Української РСР;

Експорт (імпорт) капіталу — вивезення за межі Української РСР (ввезення з-за меж Української РСР) капіталу у будь-якій формі (валютних коштів, продукції, послуг, робіт, прав інтелектуальної власності та інших немайнових прав) з метою одержання прибутків від виробничої та інших форм господарської діяльності;

Експортна (імпортна) ліцензія — належним чином оформлене право на експорт (імпорт) протягом встановленого строку певних товарів або валютних коштів з метою інвестицій та кредитування;

Генеральна ліцензія — відкритий дозвіл на експортні (імпортні) операції по певному товару (товарах) та/або з певною країною (групою країн) протягом періоду дії режиму ліцензування по цьому товару (товарах);

Разова (індивідуальна) ліцензія — разовий дозвіл, що має іменний характер і видається для здійснення кожної окремої операції конкретним суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності на період, не менший, ніж той, що необхідний для здійснення експортної (імпортної) операції;

Відкрита (індивідуальна) ліцензія — дозвіл на експорт (імпорт) товару протягом певного періоду часу (але не менше одного місяця) з визначенням його загального обсягу;

Експортна (імпортна) квота — граничний обсяг певної категорії товарів, який дозволено експортувати з території Української РСР (імпортувати на територію Української РСР) протягом встановленого строку та який визначається у натуральних вартісних одиницях;

Глобальні квоти (контингенти) — квоти, що встановлюються по товару (товарах) без зазначення конкретних країн (груп країн), куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується;

Групові квоти (контингенти) — квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням групи країн, куди товар (товари) експортується або з яких він (вони) імпортується;

Індивідуальні квоти (контингенти) — квоти, що встановлюються по товару (товарах) з визначенням конкретної країни, куди товар (товари) може експортуватись або з якої він (вони) може імпортуватись;

Зовнішньоекономічна діяльність — діяльність суб'єктів господарської діяльності Української РСР та іноземних суб'єктів господарської діяльності, побудована на взаємовідносинах між ними, що має місце як на території Української РСР, так і за її межами;

Зовнішньоекономічний договір (контракт) — матеріально оформлена угода двох або більше суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх іноземних контрагентів, яка спрямована на встановлення, зміну або припинення їх взаємних прав та обов'язків у зовнішньоекономічній діяльності;

Спеціальна економічна зона — територія, в межах якої відповідним законом Української РСР встановлюється і діє спеціальний правовий режим господарської діяльності та спеціальний порядок застосування і дії законодавства Української РСР;

Імпорт (імпорт товарів) — закупка в іноземних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності товарів та їх ввезення на територію Української РСР, включаючи закупку товарів, призначених для власного споживання установами та організаціями Української РСР, розташованими за її межами;

Іноземна валюта:

— валюта готівкою, грошові знаки (банкноти, білети державної скарбниці, монети), що знаходяться в обігу та є законним платіжним засобом на території відповідної іноземної держави, а також вилучені або ті, що вилучаються з обігу, але підлягають обміну на грошові знаки, які знаходяться в обігу,

— платіжні документи у грошових одиницях іноземних держав та міжнародних розрахункових одиницях,

(Продовження на 6-й стор.).

Постанова Верховної Ради Української РСР

ПРО ПОРЯДОК ВВЕДЕННЯ В ДІЮ ЗАКОНУ УКРАЇНСЬКОЇ РСР «ПРО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ»

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

1. Ввести в дію Закон Української РСР «Про зовнішньоекономічну діяльність» з 1 липня 1991 року, за винятком положень, зазначених в пункті 2 цієї постанови.

Ввести в дію статті 11 та 12 Закону з 1 січня 1992 року.

Ввести в дію частину 2 статті 21 для підприємств і організацій, що є у державній власності, з 1 січня 1993 року. На період до 1 січня 1993 року державні замовлення на поставку товарів для експорту є обов'язковими для зазначених підприємств і організацій з додержанням граничних обсягів держзамовлень, які встановлюються відповідно до постанови Верховної Ради Української РСР від 15 жовтня 1990 року «Про запровадження на території Української РСР єдиного державного замовлення на виробництво продукції, виконання робіт (послуг)».

2. До 1 липня 1991 року і надалі до приведення законодавства Української РСР у відповідність із Законом Української РСР «Про зовнішньоекономічну діяльність» чинні законодавчі акти Української РСР, а також рішення уряду Української РСР і інші підзаконні нормативні акти застосовуються, оскільки вони не суперечать цьому Закону.

Комісіям Верховної Ради Української РСР та Раді Міністрів УРСР до 1 червня 1991 року внести на розгляд Верховної Ради Української РСР пропозиції про приведення законодавчих актів Української РСР у відповідність з Законом Української РСР «Про зовнішньоекономічну діяльність».

3. Раді Міністрів УРСР провести переговори з Кабінетом Міністрів СРСР та Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків СРСР про розподіл функцій союзного і республіканського зовнішньоекономічних відомств і до 1 липня 1991 року створити державний орган регулювання зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР.

4. Раді Міністрів УРСР і Національному банку України:

— до 1 червня 1991 року розпочати переговори з Кабінетом Міністрів СРСР та Державним банком СРСР щодо передачі до відповідних фондів Української РСР частки у золотому запасі, алмазному та валютному фондах СРСР;

— до 1 червня 1991 року розпочати переговори щодо визначення частки Української РСР у загальносоюзному зовнішньому боргу та боргу іноземних держав перед Союзом РСР;

— регулярно інформувати Верховну Раду Української РСР про хід означених переговорів;

— до 1 серпня 1991 року вжити заходів до створення спеціалізованого акціонерного страхового товариства Української РСР для виконання функцій, передбачених у статті 15 Закону.

5. Президії Верховної Ради Української РСР та Раді Міністрів Української РСР:

— до 1 вересня 1991 року звернутися до відповідних органів республік Союзу РСР з пропозицією щодо створення валютного і митного союзів, а також щодо координації зовнішньоекономічної політики;

— при вирішенні питань частки Української РСР у одержанні кредитів, які набуває Союз РСР та у погашенні валютного боргу Союзу РСР у Союзно-республіканському валютному комітеті представникам Української РСР приймати рішення від імені Української РСР тільки після узгодження його з Верховною Радою Української РСР.

6. Міністерству закордонних справ Української РСР:

— провести з відповідними органами іноземних держав консультації щодо можливості створення представництв Української РСР на території цих держав та відповідних іноземних представництв на території УРСР для забезпечення зовнішньоекономічних інтересів;

— проінформувати іноземні держави та провідні міжнародні економічні організації про основні засади зовнішньоекономічної політики Української РСР у зв'язку з прийняттям цього Закону.

7. Рекомендувати Торгово-промисловій палаті Української РСР створити зовнішньоекономічний третейський суд.

8. Комісії Верховної Ради Української РСР у закордонних справах:

— до 1 червня 1991 року внести на розгляд сесії Верховної Ради Української РСР пропозиції щодо змін і доповнень до Конституції Української РСР, які випливають з цього Закону;

— розробити проект постанови Верховної Ради Української РСР про порядок участі Української РСР у діяльності Союзно-республіканського валютного комітету і представити на розгляд Президії Верховної Ради Української РСР до 1 червня 1991 року;

— до 1 жовтня 1991 року внести до Верховної Ради Української РСР законопроекти з питань валютного регулювання, регулювання платіжного балансу, митного регулювання, іноземних інвестицій, порядку здійснення іноземними особами господарської діяльності на території Української РСР, створення спеціальних економічних зон на території Української РСР.

9. Комісії Верховної Ради Української РСР у закордонних справах забезпечити контроль за виконанням Закону Української РСР «Про зовнішньоекономічну діяльність» і періодично доповідати Президії Верховної Ради Української РСР.

Зобов'язати державні органи та установи Української РСР подавати до Комісії Верховної Ради Української РСР у закордонних справах всі підзаконні акти, що регулюють питання зовнішньоекономічної діяльності, і звіти про виконання доручень згідно з цією постановою.

Голова Верховної Ради Української РСР
Л. КРАВЧУК

м. Київ 16 квітня 1991 року

«ПОГЛЯД З ПІДПІЛЛЯ»

Саме так називається тепер акціонерне товариство, засновниками якого стали Олександр Любимов та Олександр Політковський. Отже, інтерв'ю з Олександром Політковським.

Інтерв'ю

— **Олександре, над чим працюєте?**

— Я сьогодні поза колишньою системою Держтелерадіо, ви знаєте... А якщо відверто, то набридло працювати на комуністів - більшовиків, та й взагалі на будь-які державні структури. Гадаю, що на них я вже гнути спину не буду. Ми нині намагаємося відновити те, що було зруйновано. Маю на увазі нашу програму «Погляд».

— **То ж який статус сьогодні в Олександра Політковського?**

— «Капіталіст», звичайно. Один із засновників і власників акціонерного товариства закритого типу «Погляд з підпілля». Слово «капіталіст» я, звичайно, беру в лапки. Ми багато працюємо і сподіваємося, що незабаром матимемо власну студію, монтажну... Хоча відомо: відеовиробництво сьогодні дороге в усьому світі, а в нас тим паче... Та, незважаючи на все, ми мрімо-таки створити незалежну політичну програму...

— **А хіба можлива взагалі незалежна та ще й політична програма?**

— Ми не маємо ілюзій з цього приводу, але заявляємо, що власника, тобто грошового мішка у нас не буде. Тому я вважаю, ми все-таки будемо менш залежними, ніж будь-яка інша програма. Нас часто звинувачують у всіляких гріхах, називають ангажованими. Я побажав би будь-якому журналістові бути так ангажованими, як ми...

— **Схоже на те, що ви дійсно пішли у підпілля. Де можна сьогодні побачити вашу програму?**

— Чому? Працюємо. Зробили вже два випуски. До речі, є вони і в Києві, і в Білій Церкві. Ми підписували контракти з багатьма українськими фірмами кабельного телебачення...

— **Хоча прогнози річ і невдячна, але хто, на вашу думку, стане Президентом Росії?**

— Єльцин. У нього нема гідних суперників. Я впевнений у цьому на всі сто.

— **Ваші побажання газеті «Голос України»?**

— Мати своє обличчя. Якщо це буде, буде й читач...

— **Спасибі.**

Записав інтерв'ю Ігор КАБЛАК.

Телеграфним рядком із Сум

ЛЮДИНА БЕЗ ПАСПОРТА

Після відвідин Литви й Латвії, куди доставляв зібрану громадою Сум допомогу, під враженням побаченого й пережитого житель обласного центру Володимир Шабаль позбавив сам себе громадянства СРСР. Знищивши паспорт й військовий квиток, він направив відповідні листи до Верховних Рад СРСР та УРСР.

СМАЧНОГО, ПАНОВЕ!

До німецького міста Целле виїхала група сумських офіціантів, кухарів, а також бандурист, викладач музичного училища. Там вони стануть учасниками декади української кухні й заразом ознайомляться з наукою європейського сервісу.

ТІЛЬКИ ТРІСКИ ЛЕТЯТЬ

Машину для зрізання пнів сконструював головний інженер виробничого об'єднання «Сумиліс» В. Прокопенко. Агрегат, незамінний при підготовці вирубок до механічної посадки лісу, успішно пройшов випробування й рекомендований до серійного випуску. Цього року житомирський завод «Лісомаш» виготовить першу партію оригінальних машин.

ЧИ Є У ВАС «СОВІСТЬ»?

Віднині всі сумчани мають право твердо відповісти на це запитання. Бо саме так — «Совість» називається нова газета, яку почало випускати обласне відділення Фонду милосердя й здоров'я.

НЕ МАШИНА ЧАСУ, А...

фольклорний шоу-театр «Київська Русь» пропонує мандрівку у сиву давнину. В його програмі — пісні, танці, ритуальні ігрища слов'ян часів язичества та раннього християнства. Професіональний театр утримується на кошти виробничого об'єднання «Хімпром».

Віталій МАКСЮТЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

Факт і коментар

БОЙКОТ — І КВИТ

Сесія Пологівської районної Ради схвалила рішення трудового колективу заводу будівельних матеріалів не відвантажувати з червня цеглу об'єднанню «Запоріжбуд».

Терпець пологівців урвався: виробляючи значну кількість керамічної цегли і шлакоблоків, вони позбавлені права розпоряджатися ними. Монополіст у цій справі — територіальне будівельне об'єднання «Запоріжбуд». Тим часом завод не може спорудити житловий будинок і дитсадок для дітей своїх працівників через нестачу... цегли.

Що буде після того, як пологівці зачинять двері? Їм виставлять штрафні санкції. Щоб покрити штрафи і мати прибуток, депутати райради дозволили заводові реалізацію продукції за домовленістю.

Слід звернути увагу, що досі об'єднання «Запоріжбуд» направляло цеглу на міські об'єкти. Закон про пріоритетний розвиток села тут ще не діє. Чим скінчиться «бунт» заводу — покаже час, поки що можемо відзначити: пологівці запроваджують новий вид страйку.

Олександр МИХАЙЛЮТА, власний кореспондент «Голосу України».
Запорізька область.

Нарешті!

ВІД ДОНБАСУ ДО КАРПАТ

будуть обклеювати квартири шпалерами виробництва Корюківської фабрики технічних паперів. Тут освоїли три лінії по випуску шпалер глибоким друком. Фахівці німецької фірми «Фішер і Крекке» завершують монтаж ще п'яти. Нове виробництво не має аналогів у республіці за потужністю та оснащенням: усією технологією керують комп'ютери. Отже, браку практично не буває...

Сергій ПЕТРУК.
Чернігівська область.

ФІРМА ДЛЯ ЛІКВІДАТОРІВ

У Білій Церкві відкрито фірмовий магазин, який обслуговуватиме потерпілих від аварії на ЧАЕС — ліквідаторів першої категорії. Ці люди довгий час були обійдені елементарною увагою, а пільги для них залишалися добрими намірами.

Магазин для ліквідаторів відкрила асоціація «Чорнобиль», засновником якої стали ряд підприємств та організацій Білої Церкви й інших міст країни. Ініціатор створення асоціації «Чорнобиль» — фірма «Білоцерківсервіс», керівника якої В. Таранчука обрано генеральним директором асоціації.

Лідія ЧЕРЕДНІЧЕНКО.
Київська область.

Знай наших!

«ВОЛГА» — ЗА ДЕВ'ЯТЬ КАРБОВАНЦІВ

Пофортунило заступникові головного інженера з питань техніки безпеки шахти № 2 «Великомостівська» ВО Укрзахідвугілля Ю. Терновому. Придбавши днями дев'ять квитків лотереї «Спринт» — виграв «Волгу». Всього за дев'ять карбованців. А стільки клопотів додалося чоловікові...

Тарас ЛЕХМАН.
Червоноград Львівської області.

Резонанс

СПАСИБІ ВАМ, ШАХТАРІ!

«Простіть нас, діти» — так називалася замітка, надрукована в «Голосі України» за 25 квітня. В ній розповідалося, що Чорнобиль, на жаль, дедалі частіше змушує говорити про себе, зокрема й тому, що все більше хворіє дітей. А на вміщеному фото зафіксовано медогляд учнів Поліської середньої школи № 1.

І ось нещодавно до цієї школи приїхав посланець колективу шахти «Новодонецька» виробничого об'єднання «Добропіллявугілля» — електрослюсар шахти Ф. Висоцький. Він вручив адміністрації Поліської середньої школи № 1 8404 карбованці, добровільно зібрані й передані шахтарями для дітей.

Франку Владиславовичу не випадково доручена ця благодійна місія. Він у минулому вихованець дитячого будинку. До речі, приїхав у відрядження за власні кошти і за рахунок «відгулів».

Володимир ОЛЕФІРЕНКО, спеціальний кореспондент «Голосу України».

На знімку: Ф. Висоцький передає гроші працівникам Поліської середньої школи № 1.

Фото Олександра ГЛЯДЄЛОВА.

Нам повідомляють

ГЛАСНІСТЬ НА ЕКСПОРТ

Спеціальний двомовний випуск тижневика Харківської облради «Панорама» розповсюджується в американському місті-побратимі Цинциннаті. Спецвипуск називається «Панорама — гласність». Екологічна інформація, ставлення до віруючих, політв'язнів, конкурс «500 друзів» для бажаючих знайти товариша за океаном — такий діапазон «Гласності». На запитання кореспондента відповів колишній політв'язень, нині народний депутат України Генріх Алтунян. Мета випуску — благодійницька.

Микола КОСИЙ.
Харків.

Судять пресу

«МОЛОДА ГВА[РДІЯ»] НЕ ЗДАЄТЬ[СЯ]

Ми вже повідомляли про конфлікт київської молодіжної газети «Молода гвардія» з видавництвом «Київська правда» («Г. У.», 3 червня 1991 р.), викликаний незаконним з точки зору редакції вилученням грошей з їхнього рахунку. На прес-конференції, влаштованій в редакції «Молодої гвардії», присутнім повідомили про незаконні операції головного бухгалтера видавництва В. Христова, спрямовані на фінансове придушення газети, які, втім, «чекають прокурорських розслідувань». Головний редактор Г. Корж повідомив також, що він розмовляв з першим секретарем Київського обкому компартії України А. Кікотем і останній висловився «за те, щоб газета існувала», однак додав при цьому, що не все в спрямованості газети його задовольняє. На запитання, чи є якісь докази придушення газети за полі-тичними м... редактор в...

Для роз... лікту створ... му КПУ, ... страйкового ... ції Г. Буре... довіряє їй ... вимага... ної і ... представни... нам не да... кошториси ... ництва), М... ротьба, за... деться в р... націоналіза...

У випад... вимог ... ловник... редакція п... газети і ... ку.

спеціаль... дент «Го...

Вячесл...

Коротко

НІЧНИЙ АБО[НЕМЕНТ]

Оригінальна і в той же час давно потрібна платна послуга — нічний абонемент — з'явилася у Луганській обласній бібліотеці імені М. Горького. На час, поки книгозбірня не працює (ніч, вихідні, святкові і санітарні дні), за взаємною домовле-ністю мож... видання у... залів додо... кату» кни... 50, газет ...

власний ... «Голосу ... Луганськ...

Позамистецькі новин[и]

В художньому салоні —

Декотрі з радянських жінок нізащо в світі не скористаються нагодою одягнутись у французькі сукні, які залишають відкритими різні частини тіла — їм, як і Міледі з роману Дюма, є що приховувати. Так, та сама лілея, яку випалювали розпеченим залізом жінкам-злочинницям в середньовічній Франції, дещо, правда, модернізована, прикрашає плечі дівчат, які неповнолітніми потрапили за грати в СРСР. І не лише лілея. І не лише плечі — груди, стегна, руки...

Перша, напіваматорська, напіванонімна виставка татуїровки радянських в'язнів відбулася у Києві в серпні минулого року в напівпідвальному приміщенні Планетарію. І викликала неабиякий резонанс. Друга, доповнена і розширена, відкрилася в «Арт-салоні на бульварі» (бульвар Шевченка, 5).

Кожна ... інформаціє... дить зек, ... римав, ста... го кодекс... «професія»... символ «... луа, «соціа... тюремний ... таблиці, св... нальний го... так: постій... між добри... злими вчи...

Кажуть, ... рейху полк... шкіри рада... бо там бул... ри мистецт... ці мистец... може викл... демічний ... речі, теж ... карбованец...

Кос...

...Я»

обажав би ...алістові бу... ...ми, як ми... ...що вн дій... ...пілля. Де ...обачити ва...

...юємо. Зро... ...пуски. До ...Києві, і в ...т підписува... ...агатьма ук... ...ми кабель...

...зи річ і не... ...вашу дум... ...ентом Ро...

...ього нема ...Я впевне... ...сто. ...ання газеті ...бличчя. Як... ...й читач...

...інтерв'ю ...АБЛАК.

...ИТ

...ні санкції. ...рафи і ма... ...тати райра... ...одові реа... ...за домов...

...увагу, що ...«Запоріж... ...цеглу на ...Закон про ...иток села ...м скінчить... ...— покаже ...вожемо від... ...запровад... ...страйку.

...ЛЕКСАНДР ...ИЛЮТА, ...еспондент ...ни». ...асть.

...нс

...И, ШАХТАРІ!

...й тому, що ...дітей. А на ...зафіксовано ...ліської се... ...1. ...до цієї

...иляють

...ОРТ

...на — глас... ...а інформа... ...вірючих, ...урс «500 ...ючих знай... ...кеаном —

Телеграфним рядком із Сум

ЛЮДИНА БЕЗ ПАСПОРТА

Після відвідин Литви і Латвії, куди доставляв зібрану громадою Сум допомогу, під враженням побаченого і пережитого житель обласного центру Володимир Шабаль позбавив сам себе громадянства СРСР. Знищивши паспорт й військовий квиток, він направив відповідні листи до Верховних Рад СРСР та УРСР.

СМАЧНОГО, ПАНОВЕ!

До німецького міста Целле виїхала група сумських офіціантів, кухарів, а також бандурист, викладач музичного училища. Там вони стануть учасниками декади української кухні й заразом ознайомляться з наукою європейського сервісу.

ТІЛЬКИ ТРІСКИ ЛЕТЯТЬ

Машину для зрізання пнів сконструював головний інженер виробничого об'єднання «Сумиліс» В. Прокопенко. Агрегат, незамінний при підготовці вирубок до механічної посадки лісу, успішно пройшов випробування й рекомендований до серійного випуску. Цього року житомирський завод «Лісомаш» виготовить першу партію оригінальних машин.

ЧИ Є У ВАС «СОВІСТЬ»?

Віднині всі сумчани мають право твердо відповісти на це запитання. Бо саме так—«Совість» називається нова газета, яку почало випускати обласне відділення Фонду милосердя й здоров'я.

НЕ МАШИНА ЧАСУ, А...

фольклорний шоу-театр «Київська Русь» пропонує мандрівку у сиву давнину. В його програмі — пісні, танці, ритуальні ігрища слов'ян часів язичества та раннього християнства. Професіональний театр утримується на кошти виробничого об'єднання «Хімпром».

Віталій МАКСЮТЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

Судять пресу

«МОЛОДА ГВАРДІЯ» НЕ ЗДАЄТЬСЯ

Ми вже повідомляли про конфлікт київської молодіжної газети «Молода гвардія» з видавництвом «Київська правда» («Г. У.», 3 червня 1991 р.), викликаний незаконним з точки зору редакції вилученням грошей з їхнього рахунку. На прес-конференції, влаштованій в редакції «Молодої гвардії», присутнім повідомили про незаконні операції головного бухгалтера видавництва В. Христова, спрямовані на фінансове придушення газети, які, втім, «чекають прокурорського розслідування». Головний редактор Г. Корж повідомив також, що він розмовляв з першим секретарем Київського обкому компартії України А. Кікотем і останній висловився «за те, щоб газета існувала», однак додав при цьому, що не все в спрямованості газети його задовольняє. На запитання, чи є якісь докази придушення газети за політичними мотивами, головний редактор відповів негативно.

Для розслідування конфлікту створено комісію обкому КПУ, але співголова страйкового комітету редакції Г. Бурсов заявив, що не довіряє їй і що страйкком вимагає створення незалежної [illegible], в яку б [illegible]дили представники КДБ (оскільки нам не дадуть ревізувати кошториси партійного видавництва), МВС, депутати. Боротьба, заявив останній, ведеться в рамках вимог про націоналізацію майна КПРС. У випадку незадоволення вимог [illegible]йкуючих [illegible]ав головни[illegible] [illegible]дактор [illegible] Корж, редакція припинить випуск газети і оголосить голодовку.

Костянтин ПАРИШКУРА,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

Фото Вячеслава ГОРЛОВА.

Коротко

НІЧНИЙ АБО[illegible]МЕН[illegible]

Оригінальна і в той же час давно потрібна платна послуга — нічний абонемент — з'явилася у Луганській обласній бібліотеці імені М. Горького. На час, поки книгозбірня не працює (ніч, вихідні, святкові і санітарні дні), за взаємною домовленістю можна взяти потрібне видання у фонді читальних залів додому. Вартість «прокату» книг і журналів — 50, газет — 20 копійок.

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».
Луганськ.

Позамистецькі новини

В художньому салоні — кримінал

Декотрі з радянських жінок нізащо в світі не скористаються нагодою одягнутись у французькі сукні, які залишають відкритими різні частини тіла — їм, як і Міледі з роману Дюма, є що приховувати. Так, та сама лілея, яку випалювали розпеченим залізом жінкам-злочинницям в середньовічній Франції, дещо, правда, модернізована, прикрашає плечі дівчат, які неповнолітніми потрапили за грати в СРСР. І не лише лілея. І не лише плечі — груди, стегна, руки...

Перша, напіваматорська, напіванонімна виставка татуювань радянських в'язнів відбулася у Києві в серпні минулого року в напівпідвальному приміщенні Планетарію. І викликала неабиякий резонанс. Друга, доповнена і розширена, відкрилася в «Арт-салоні на бульварі» (бульвар Шевченка, 5).

Кожна татуїровка несе інформацію: чи вперше сидить зек, скільки років отримав, стаття Кримінального кодексу, позначається «професія» (вітрильник — символ «гастролера»), амплуа, «соціальний статус» в тюремній ієрархії. Зведені таблиці, своєрідний кримінальний гороскоп (наприклад, близнюки трактуються так: постійна роздвоєність між добрими намірами і злими вчинками).

Кажуть, жінки третього рейху полюбляли сумочки з шкіри радянських злочинців, бо там були справжні витвори мистецтва. На цій виставці мистецтва немає — вона може викликати лише академічний інтерес. Ціни, до речі, теж академічні — 1 карбованець.

Кость КОСНЯТИН.

школи приїхав посланець колективу шахти «Новодонецька» виробничого об'єднання «Добропіллявугілля» — електрослюсар шахти Ф. Висоцький. Він вручив адміністрації Поліської середньої школи № 1 8404 карбованці, добровільно зібрані і передані шахтарями для дітей.

Франку Владиславовичу не випадково доручена ця благодійна місія. Він у минулому вихованець дитячого будинку. До речі, приїхав у відрядження за власні кошти і за рахунок «відгулів».

Володимир ОЛЕФІРЕНКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

На знімку: Ф. Висоцький передає гроші працівникам Поліської середньої школи № 1.

Фото Олександра ГЛЯДЄЛОВА.

таким діапазон «Гласності». На запитання кореспондента відповів колишній політв'язень, нині народний депутат України Генріх Алтунян. Мета випуску — благодійницька.

Микола КОСИЙ.
Харків.

СПРОСТУВАННЯ

7 травня ц. р. в «Голосі України» було опубліковано виступ Володимира Бондаренка «Паперова земля», в якому мовилося: Цюрупинська районна Рада народних депутатів рішуче виступила проти того, щоб працівникам місцевого целюлозно-паперового заводу надати землю під дачі на території їхнього ж підсобного господарства. Тим часом місцеві керівники будують дачі повним ходом. Серед забудовників було згадано й прокурора району.

Цими днями редакція одержала листа, текст якого цитуємо: «Публікація «Паперова земля» побудована на вигаданих фактах. Зокрема, у тому місці, де йдеться, що свій особняк зводить районний прокурор. Я, прокурор Цюрупинського району Шевельов М. М., з усією відповідальністю заявляю і документально підтверджую: ні я, ні члени моєї сім'ї не маємо будинку на правах особистої власності і не є забудовниками.

Кореспондент В. Бондаренко розповсюджує брехливі відомості, що ущемлюють мої громадянські права, порочать професійну гідність, перешкоджають ефективному здійсненню прокурорського нагляду за дотриманням законності на території району».

Редакція газети «Голос України» просить у Миколи Миколайовича Шевельова вибачення за прикру неточність і відмовляє журналістові В. Бондаренку в співробітництві.

НОСІВКА НЕ ЗАСПОКОЮЄТЬСЯ

Продовжує залишатися напруженим становище в Носівці, де так і не досягнуто компромісної згоди між керівництвом району і опозицією, очолюваної директорами шкіл № 2 та № 4 Г. Музиченком та М. Єфіменком. У неділю знову на центральній площі відбувся багатотисячний мітинг. Перший секретар райкому Компартії України В. Сотниченко намагалася погасити пристрасті, розповісти про нинішні труднощі і проблеми району. Але її виступ люди не сприйняли. Вимога негайної відставки партійного керівництва звучала тисячоголосо.

Водночас з увагою вислухали носівчани гостю — народного депутата Л. Скорик. У неділю 10 червня, як було обіцяно учасникам мітингу, мала відбутись позачергова сесія районної Ради, але о 16 годині не зібралась потрібна кількість депутатів. До того ж голова районної Ради В. Приходько, як було повідомлено, тяжко захворів. Невдоволені і обмануті носівчани знову зібрались біля приміщення райвиконкому, тут виник стихійний мітинг. Люди розійшлись лише після нової обіцянки невдовзі провести сесію районної Ради.

Ситуація загострюється тим, що трудівники ремонтно-транспортного підприємства, заводу «Победит», цукрового заводу, вчителі шкіл № 2 та № 4 у разі невиконання резолюції мітингу вирішили страйкувати, до них приєднаються й інші колективи.

Отож, до стабілізації обстановки в Носівці ще далеко. Але влада не дуже поспішає прислухатися до голосу народу.

Сергій ПАВЛЕНКО.

АВАНТЮРИС...

Ну хто з нас не хотів би раптом розбагатіти? І не на 50—60 «керебе» чи навіть на «стольника», а так, тисяч на 7—9? Саме це пропонує безпрограшна (?!) гра, придумана і розроблена нібито десь на Заході й впроваджена до нас через Ризький банк! Правда, за правилами гри потрібно внести «тридцятку», тобто вислати її на адресу тієї людини, прізвище якої стоїть першим на «фірмовому» бланку, знайти ще чотирьох чи п'ятьох відчайдушних гравців, а ті, в свою чергу, стільки ж і т. д. В результаті залишається чекати десь тиждень-два і — отримуйте грошики. І, як виявляється, бажаючих розбагатіти у такий спосіб чимало, принаймні в Києві...

Очевидно, дається взнаки наша заідеологізованість казками про Іванчика-дурника та Попелюшку, які в одну мить стали багатими. В Києві спалахнув справжній ажіотаж, у гру включилися пенсіонери, військові, студенти, домогосподарки. Містом по...

Наші за кордоном

ПЛЕМІННИЦЮ КОЦЮБИНСЬКОГО СЛУХАЄ ПАРИЖ

Зараз відомий критик і літературознавець Михайлина Коцюбинська перебуває у Франції. В Сорбонському університеті, де проходить Міжнародний колоквіум, присвячений Запорозькому козацтву, вона виступила з лекцією «Дух і образ козацтва в сучасній українській поезії».

Перед відльотом до Парижа Михайлина Коцюбинська навідалась до Вінниці, до міста, де вона народилася, де минуло її дитинство.

Валерій ЛАЗАРЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».

На знімку: Михайлина Коцюбинська і Михайло Потупейко біля пам'ятника М. Коцюбинському у Вінниці.

Фото Валентина ХОМЛАКА.

Про що го...

повзли чутки... но великі ... знайшлися й ... (типу «сам ...

А мені при... рія десятирі... коли, ще сту... вавши від вл... ного бюджету... «п'ятірку» на... ще, розповск... картку серед... «відчайдухів»... Довго чекав ... зультаті... ве... маком» (благ... си маку вист... ається, ро... ідея розбагат... правда, дещо... лася, та й ста... ли... Воно ... інфляція. А ... кових сум гр... зів вирішив я... з компетент... заступником ... «Київський п... лою Пінчуком...

— Я вважа... тюризм чисті...

П... НА ...

Нещодавно... у справах мо... культури та ... видало наказ ... групі фахівці... женого тренер... знаємося, з ... переглядали ... коли око впа... Соколов Вяче... вич, тренер... СДЮШОР «... году з полегкі... сказали про ... справедливіст...

Вячеслав ... мінний фахіве... дина. З цим ... ті, хто знають... він до Києва ... Ангарська і ... ти в школі «... кавши рукава... майстрів добр... ка його вихо... рій Овчиннико... ко та Сергій ... згодом у киї... з'явився талан... зник Михайло... Вячеслав Дми... підстав горди... який двічі ста... світу серед ... вим призер... СРСР (дорос... Михайло був ... лотої медалі ... піона у скла... ної СРСР.

Підготував ... юнацької збір... го Союзу, яка ... ла звання че...

ПОГ...

Як повідоми... респонденту з... ру, сьогодні у ... ні, а завтра —... віні України к... щі, грози, на ... без опадів. Ві... 10 метрів на с... ратура вдень ... до 29, вночі 1...

По Київській... ні вдень коро... гроза, вітер ... метрів на секу... ра 20—25, по ... дуси.

 ГОЛОС України

...ДІЯ»
...СЯ

...ми, головний ...ів негативно. ...вання конф... ...комісію обко... ...співголова ...ітету редак... ...явив, що не ...страйкком ...ня ...лежк... ...ку ...или ...ЦБ (оскільки ...ревізувати ...йного видав... ...епутати. Бо... ...останній, ве... ...вимог про ...тайна КПРС. ...езадоволення ...их ...ав го... ...Корж, ...ить випуск ...ить голодов...

...Костянтин ...ШКУРА, ...кореспон... ...України».

...Фото ...ОРЛОВА.

...Н...

...ти потрібне ...читальних ...тість «про... ...налів — ...копійок. ...СКИБА, ...еспондент ...ни».

...інал

...овка несе ...перше си... ...років от... ...імінально... ...значається ...льник — ...ра»), амп... ...статус» в ... Зведені ...й кримі... ...(наприк... ...актуються ...здвоєність ...ірами і ... третього ...умочки з ...злочинців, ...жні витво... ...ій вистав... ...є — вона ...ише ака... ...Ціни, до ...ічні — 1

...ЯТІН.

СПРОСТУВАННЯ

7 травня ц. р. в «Голосі України» було опубліковано виступ Володимира Бондаренка «Паперова земля», в якому мовилося: Цюрупинська районна Рада народних депутатів рішуче виступила проти того, щоб працівникам місцевого целюлозно-паперового заводу надати землю під дачі на території їхнього ж підсобного господарства. Тим часом місцеві керівники будують дачі повним ходом. Серед забудовників було згадано й прокурора району.

Цими днями редакція одержала листа, текст якого цитуємо: «Публікація «Паперова земля» побудована на вигаданих фактах. Зокрема, у тому місці, де йдеться, що свій особняк зводить районний прокурор. Я, прокурор Цюрупинського району Шевельов М. М., з усією відповідальністю запевняю і документально підтверджую: ні я, ні члени моєї сім'ї не мають будинку на правах особистої власності і не є забудовниками.

Кореспондент В. Бондаренко розповсюджує брехливі відомості, що ущемлюють мої громадянські права, порочать професійну гідність, перешкоджають ефективному здійсненню прокурорського нагляду за дотриманням законності на території району».

Редакція газети «Голос України» просить у Миколи Миколайовича Шевельова вибачення за прикру неточність і відмовляє журналістові В. Бондаренку в співробітництві.

НОСІВКА НЕ ЗАСПОКОЮЄТЬСЯ

Продовжує залишатися напруженим становище в Носівці, де так і не досягнуто компромісної згоди між керівництвом району і опозицією, очолюваної директорами шкіл № 2 та № 4 Г. Музиченком та М. Єфіменком. У неділю знову на центральній площі відбувся багатотисячний мітинг. Перший секретар райкому Компартії України В. Сотниченко намагалася погасити пристрасті, розповісти про нинішні труднощі і проблеми району. Але її виступ люди не сприйняли. Вимога негайної відставки партійного керівництва звучала тисячоголосо.

Водночас з увагою вислухали носівчани гостю — народного депутата Л. Скорик. У неділю 10 червня, як було обіцяно учасникам мітингу, мала відбутись позачергова сесія районної Ради, але о 16 годині не зібралася потрібна кількість депутатів. До того ж голова районної Ради В. Приходько, як було повідомлено, тяжко захворів. Невдоволені і обмануті носівчани знову зібрались біля приміщення райвиконкому, тут виник стихійний мітинг. Люди розійшлись лище після нової обіцянки невдовзі провести сесію районної Ради.

Ситуація загостриться тим, що трудівники ремонтно-транспортного підприємства, заводу «Победит», цукрового заводу, вчителі шкіл № 2 та № 4 у разі невиконання резолюції мітингу вирішили страйкувати, до них приєднаються й інші колективи.

Отож, до стабілізації обстановки в Носівці ще далеко. Але влада не дуже поспішає прислухатися до голосу народу.

Сергій ПАВЛЕНКО.

АВАНТЮРИСТИ, ВПЕРЕД!

Про що говорять

Ну хто з нас не хотів би раптом розбагатіти? І не на 50—60 «керебе» чи навіть на «стольника», а так, тисяч на 7—9? Саме це пропонує безпрогрaшна (?!) гра, придумана і розроблена нібито десь на Заході й впроваджена до нас через Ризький банк! Правда, за правилами гри потрібно внести «тридцятку», тобто вислати її на адресу тієї людини, прізвище якої стоїть першим на «фірмовому» бланку, знайти ще чотирьох чи п'ятьох відчайдушних гравців, а ті, в свою чергу, стільки ж і т. д. В результаті залишається чекати десь тиждень-два і — отримуйте грошики. І, як виявляється, бажаючих розбагатіти у такий спосіб чимало, принаймні в Києві...

Очевидно, дається взнаки наша заідеологізованість казками про Іванчика-дурника та Попелюшку, які в одну мить стали багатими. В Києві спалахнув справжній ажіотаж, у гру включилися пенсіонери, військові, студенти, домогосподарки. Містом поповзли чутки про надзвичайно великі суми виграшів, знайшлися й сотні свідків (типу «сам бачив»).

А мені пригадалась історія десятирічної давнини, коли, ще студентом, відірвавши від власного, скромного бюджету, надіслав я «п'ятірку» на перше прізвище, розповсюдив спеціальну картку серед ще чотирьох «відчайдухів» і став чекати. Довго чекав і отримав у результаті... велику «дулю з маком» (благо, в застійні часи маку вистачало). Та, виявляється, роки минають, а ідея розбагатіти не вмерла, правда, дещо трансформувалася, та й ставки дещо зросли... Воно й зрозуміло — інфляція. А з приводу казкових сум грошових переказів вирішив я поспілкуватися з компетентною людиною, заступником начальника ВО «Київський поштамт» Миколою Пінчуком.

— Я вважаю, що це авантюризм чистісінької води. З приводу чуток про надзвичайно великі суми скажу так: я знаю лише один випадок, коли «щасливчик» отримав 3.500 карбованців, який грав у цю супергру по 300 карбованців. А взагалі гра йде в одні ворота, хоча пошті це вигідно—ми ж отримуємо гроші за послугу: дещо збільшилась кількість поштових переказів, та за поштамтом діло не стане. У нас у цей період, як правило, спадає напруга в роботі. Всі перекази будуть доставлені вказаним адресатам. Отже, вперед!

А ось думка одного з науковців факультету кібернетики КДУ:

— Вигоди в цій грі немає і не може бути. Зиск мають лише її організатори. Розрахунки ж, за якими нібито кожна людина може виграти, — абсурд. Хоча як гра, саме заради гри, вона може бути, адже ходять люди, скажімо, на футбол...

Отож уперед, гарде... авантюристи!

Н. Е. АВАНТЮРНИК.

Наші за кордоном

ПЛЕМІННИЦЮ КОЦЮБИНСЬКОГО СЛУХАЄ ПАРИЖ

Зараз відомий критик і літературознавець Михайлина Коцюбинська перебуває у Франції. В Сорбонському університеті, де проходить Міжнародний колоквіум, присвячений Запорозькому козацтву, вона виступила з лекцією «Дух і образ козацтва в сучасній українській поезії».

Перед відльотом до Парижа Михайлина Коцюбинська навідалась до Вінниці, до міста, де вона народилася, де минуло її дитинство.

Валерій ЛАЗАРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».

На знімку: Михайлина Коцюбинська і Михайло Потупейко біля пам'ятника М. Коцюбинському у Вінниці.

Фото Валентина ХОМЛАКА.

Вітаємо!

ПОВЕРТАЙТЕСЯ НА ЛІД, УЧИТЕЛЮ!

Нещодавно Міністерство у справах молоді, фізичної культури та спорту УРСР видало наказ про присвоєння групі фахівців звання заслуженого тренера України. Зізнаємося, з хвилюванням переглядали той список. І коли око впало на рядки: Соколов Вячеслав Дмитрович, тренер з хокею СДЮШОР «Сокіл» (Київ), тоді з полегкістю зітхнули і сказали про себе: «Нарешті справедливість поновлено».

Вячеслав Дмитрович відмінний фахівець, чудова людина. З цим погодяться всі ті, хто знають його. Приїхав він до Києва з далекого Ангарська і почав працювати в школі «Сокола» засукавши рукава. У команді майстрів добре заграла трійка його вихованців — Андрій Овчинников, Андрій Земко та Сергій Земченко. А згодом у київському клубі з'явився талановитий захисник Михайло Татаринов. І Вячеслав Дмитрович не без підстав гордився своїм учнем, який двічі став чемпіоном світу серед молоді, бронзовим призером першості СРСР (дорослій). Згодом Михайло був удостоєний золотої медалі світового чемпіона у складі першої збірної СРСР.

Підготував Соколов для юнацької збірної Радянського Союзу, яка в Києві виграла звання чемпіона Європи, воротаря Сергія Ткаченка, захисника Вячеслава Тимченка та нападаючого Валентина Олецького. Усі троє нині є гравцями основного складу «Сокола».

Як бачите, Соколов уже давно заслужив оте високе звання, яке отримав лише тепер. Раніше ж колишнє керівництво колишнього Держкомспорту республіки і слухати не хотіло про відзначення шановного тренера. Мовляв, і освіта в нього спеціальна не вища, а середня, і вихованець його — Татаринов перейшов до московського «Динамо». Ніби Соколов його туди силоміць відправив. У всякому разі, потріпали нерви Вячеславові Дмитровичу добряче. Не допомогли йому тоді ні різні клопотання, ні підтримка журналістів.

І все ж справедливість хоч і з запізненням, але поновлено. Шкода, звичайно, що Соколов нині хворіє. Однак сподіватимемося, що ота новина про присвоєння йому звання позитивно вплине на його здоров'я.

Численні учні Вячеслава Дмитровича: і старші, і молодші, зокрема, команда, де гравці 1978 року народження, вітають свого вчителя, бажають йому одужання і якнайшвидшого повернення на лід.

Олександр БІЛИК, Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

ПОГОДА

Як повідомили нашому кореспонденту з Гідрометеоцентру, сьогодні у західній половині, а завтра — у східній половині України короткочасні дощі, грози, на решті території без опадів. Вітер західний, 5—10 метрів на секунду. Температура вдень 19—26, на сході до 29, вночі 14—17 градусів.

По Київській області сьогодні вдень короткочасний дощ, гроза, вітер західний, 5—10 метрів на секунду. Температура 20—25, по Києву 22—24 градуси.

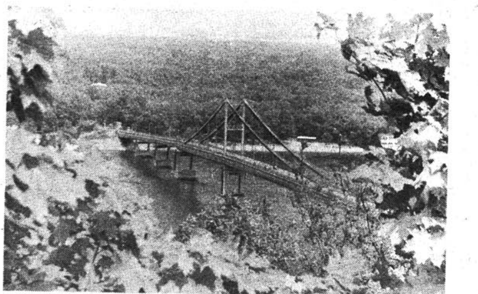

Фото Леоніда **ПІДЛУЖНОГО.**

З усіх усюд

Єгипетська поліція в халупі селянина Ахмеда Феллаха в ході обшуку виявила мумію фараона, яка чудово збереглась і вік якої спеціалісти визначили в три з половиною тисячі років. Крім того, під брудним ганчір'ям були сховані десятки неоціненних предметів, про придбання яких можуть мріяти приватні колекціонери і кращі музеї світу.

Феллах категорично спростував обвинувачення у проведенні незаконних археологічних розкопок, заявивши, що знайшов мумію фараона та інші предмети цілком випадково, коли вирішив ремонтувати свою похилену халупу.

* * *

Донецька дівчина Настя Федоренко вперше взяла в руки фотоапарат, коли їй виповнилось півтора року. Замість іграшок вона бавилася фотонарядцям свого батька — керівника дитячої фотостудії. Дитячі забави не пройшли марно. Почала знімати сама. В два роки і два місяці Настя була нагороджена медаллю за участь у міжнародній фотовиставці — її робота експонувалась у ФРН в місті Бохумі. У трирічному віці Настя мала персональну виставку.

Ми мирні люди...

МАНЕВРИ У ПІСОЧНИЦІ!

Діти одного з мікрорайонів Чернівців, граючись у пісочниці, знайшли невідомий предмет. Спробували розібрати — не вдалося. Тоді хлопчаки вирішили розбити оцю штучку об металеву огорожу. На щастя, повз них проходив батько одного з малюків. Колишній військовий, він одразу зрозумів, що то за річ, і вихопив її. То був заряд від гранатомета. У пісочниці знайшовся ще один «гостинець».

Поки що вдалося з'ясувати, що нові боєзаряди потрапили на дитячий майданчик разом із піском: їх привіз тракторист місцевого житлово - комунального підприємства.

Василь БАБУХ.
Чернівці.

ПРО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

(Продовження. Початок на 3-й стор.).

— кошти у грошових одиницях іноземних держав, міжнародних розрахункових одиницях та у діючій на території Української РСР валюті з вільною конверсією, які знаходяться на рахунках та у внесках в банківсько-кредитних установах на території Української РСР та за її межами;

Іноземні інвестиції — всі види майнових та інтелектуальних цінностей, що вкладаються іноземними суб'єктами господарської діяльності в Українській РСР, в результаті чого утворюється прибуток (доход) або досягається соціальний ефект;

Іноземні суб'єкти господарської діяльності — суб'єкти господарської діяльності, що мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання за межами Української РСР та республік Союзу РСР;

Міжнародна кооперація — взаємодія двох або більше суб'єктів господарської діяльності, серед яких хоча б один є іноземним, при якій здійснюється спільна розробка або спільне виробництво, спільна реалізація кінцевої продукції та інших товарів на основі спеціалізації у виробництві проміжної продукції (деталей, вузлів, матеріалів, а також устаткування, що використовується у комплексних поставках) або спеціалізації на окремих технологічних стадіях (функціях) науково-дослідних робіт, виробництва та реалізації з координацією відповідних програм господарської діяльності;

Митне регулювання — регулювання питань, пов'язаних із встановленням мит та митних зборів, процедурами митного контролю, організацією діяльності органів митного контролю Української РСР;

Момент здійснення експортного (імпортного) контракту — момент, на який здійснено всі обов'язки за зазначеним контрактом, включаючи оформлення векселів (тратт) або укладення кредитних угод;

Момент здійснення експорту (імпорту) — момент перетину товаром митного кордону Української РСР та республік Союзу РСР або переходу права власності на зазначений товар, що експортується чи імпортується, від продавця до покупця;

Моральна шкода — шкода, яку заподіяно особистим немайновим правам суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та яка призвела або може призвести до збитків, що мають матеріальне вираження;

Переказ валютних коштів за межі Української РСР — переказ грошових (валютних) коштів на користь (на рахунок) іноземного суб'єкта господарської діяльності або у банківсько-кредитну установу, що не є суб'єктом господарської діяльності Української РСР;

Постійне місцезнаходження — місцезнаходження офіційно зареєстрованого головного органу управління (контори) суб'єкта господарської (зовнішньоекономічної) діяльності;

Постійне місце проживання — місце проживання на території якої-небудь держави не менше одного року фізичної особи, яка не має постійного місця проживання на території інших держав і має намір проживати на території цієї держави протягом необмеженого строку, не обмежуючи таке проживання певною метою, і за умови, що таке проживання не є наслідком виконання цією особою службових обов'язків або зобов'язань за договором (контрактом);

Спільна підприємницька (господарська) діяльність — діяльність, що базується на співробітництві між суб'єктами господарської діяльності Української РСР та іноземними суб'єктами господарської діяльності і на спільному розподілі результатів та ризиків від її здійснення;

Спільні підприємства — підприємства, які базуються на спільному капіталі суб'єктів господарської діяльності Української РСР та суб'єктів господарської діяльності інших республік Союзу РСР або іноземних суб'єктів господарської діяльності, на спільному управлінні та на спільному розподілі результатів та ризиків;

Товар — будь-яка продукція, послуги, роботи, права інтелектуальної власності та інші немайнові права, призначені для продажу (оплатної передачі);

Товарна група — група однорідних товарів за гармонізованою системою опису та кодування товарів;

Транзит товарів — переміщення товарів, вироблених за межами Української РСР, через територію Української РСР без будь-якого використання цих товарів на зазначеній території;

Обмежувальна ділова практика — здійснення індивідуальних або колективних заходів, спрямованих на обмеження конкуренції та монополізацію виробництва, розподілу, обміну, споживання товарів і одержання надприбутків;

Попередні імпортні депозити — внесення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на безпроцентні рахунки у банках, які обслуговують їх на території Української РСР, на період від моменту набрання договорами (контрактами), що ними укладаються, юридичної сили до моменту проходження товарами, що поставляються згідно із зазначеними договорами (контрактами) через митний кордон Української РСР та республік Союзу РСР або передачі товарів іноземними суб'єктами господарської діяльності на території Української РСР, грошових коштів у валюті договору (контракту) в сумі, визначеній у встановлених процентах до вартості відповідного договору (контракту);

Представництво іноземного суб'єкта господарської діяльності — установа або особа, яка представляє інтереси іноземного суб'єкта господарської діяльності в Українській РСР і має на це належним чином оформлені відповідні повноваження.

Стаття 2. Принципи зовнішньоекономічної діяльності

Суб'єкти господарської діяльності Української РСР та іноземні суб'єкти господарської діяльності при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності керуються такими принципами:

Принцип суверенітету народу України у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності, що полягає:

— у виключному праві народу України самостійно та незалежно здійснювати зовнішньоекономічну діяльність на території Української РСР, керуючись законами, що діють на території Української РСР,

— в обов'язку Української РСР неухильно виконувати всі договори і зобов'язання Української РСР в галузі міжнародних економічних відносин;

Принцип свободи зовнішньоекономічного підприємництва, що полягає:

— у праві суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності добровільно вступати у зовнішньоекономічні зв'язки;

— у праві суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності здійснювати її в будь-яких формах, які прямо не заборонені чинними законами Української РСР;

— в обов'язку додержувати при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності порядку, встановленого законами Української РСР;

— у виключному праві власності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності на всі одержані ними результати зовнішньоекономічної діяльності;

Принцип юридичної рівності і недискримінації, що полягає:

— у рівності перед законом всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, незалежно від форм власності, в тому числі держави при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;

— у забороні будь-яких, крім передбачених цим Законом, дій держави, результатом яких є обмеження прав і дискримінація суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, а також іноземних суб'єктів господарської діяльності за формами власності, місцем розташування та іншими ознаками;

— у неприпустимості обмежувальної діяльності з боку будь-яких її суб'єктів, крім випадків, передбачених цим Законом;

Принцип верховенства закону, що полягає:

— у регулюванні зовнішньоекономічної діяльності тільки законами Української РСР;

— у забороні застосування підзаконних актів та актів управління місцевих органів, що у будь-який спосіб створюють для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності умови менш сприятливі, ніж ті, які встановлені в законах Української РСР;

Принцип захисту інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності полягає у тому, що Українська РСР як держава:

— забезпечує рівний захист інтересів всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності на її території згідно з законами Української РСР;

— здійснює рівний захист всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності Української РСР за межами Української РСР згідно з нормами міжнародного права;

— здійснює захист державних інтересів Української РСР як на її території, так і за її межами лише відповідно до законів Української РСР, умов підписаних нею міжнародних договорів та норм міжнародного права.

Принцип еквівалентності обміну, неприпустимості демпінгу при ввезенні та вивезенні товарів.

Стаття 3. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності

Суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності в Українській РСР є:

— фізичні особи — громадяни Української РСР, громадяни республік Союзу РСР, іноземні громадяни та особи без громадянства, які мають цивільну правоздатність і дієздатність згідно з законами Української РСР і постійно проживають на території Української РСР;

— юридичні особи, зареєстровані як такі в Українській РСР і які мають постійне місцезнаходження на території Української РСР (підприємства, організації та об'єднання всіх видів, включаючи акціонерні та інші види господарських товариств, асоціації, спілки, концерни, консорціуми, торговельні доми, посередницькі та консультаційні фірми, кооперативи, кредитно-фінансові установи, міжнародні об'єднання, організації та інші), в тому числі юридичні особи, майно та/або капітал яких є повністю у власності іноземних суб'єктів господарської діяльності;

— об'єднання фізичних, юридичних, фізичних і юридичних осіб, які не є юридичними особами згідно з законами Української РСР, але мають постійне місцезнаходження на території Української РСР і яким цивільно-правовими законами Української РСР не заборонено здійснювати господарську діяльність;

— структурні одиниці суб'єктів господарської діяльності республік Союзу РСР, іноземних суб'єктів господарської діяльності, які не є юридичними особами згідно з законами Української РСР (філії, відділення тощо), але мають постійне місцезнаходження на території Української РСР;

— спільні підприємства за участю суб'єктів господарської діяльності Української РСР та іноземних суб'єктів господарської діяльності, зареєстровані як такі в Українській РСР і які мають постійне місцезнаходження на території Української РСР,

— інші суб'єкти господарської діяльності, передбачені законами Української РСР.

Українська РСР в особі її органів, місцеві органи влади і управління в особі створених ними зовнішньоекономічних організацій, які беруть участь у зовнішньоекономічній діяльності, а також інші держави, які беруть участь у господарській діяльності на території Української РСР, діють як юридичні особи згідно з частиною четвертою статті 2 цього Закону і законами Української РСР.

Стаття 4. Види зовнішньоекономічної діяльності

До видів зовнішньоекономічної діяльності, які здійснюють в Українській РСР суб'єкти цієї діяльності, належать:

— експорт та імпорт товарів, капіталів та робочої сили;

— надання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності Української РСР послуг іноземним суб'єктам господарської діяльності, в тому числі: виробничих, транспортно-експедиційних, страхових, консультаційних, маркетингових, експортних, посередницьких, брокерських, агентських, консигнаційних, управлінських, облікових, аудиторських, юридичних, туристських та інших, що прямо і виключно не заборонені законами Української РСР; надання вищезазначених послуг іноземними суб'єктами господарської діяльності суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності Української РСР;

— наукова, науково-технічна, науково-виробнича, виробнича, навчальна та інша кооперація з іноземними суб'єктами господарської діяльності; навчання та підготовка спеціалістів на комерційній основі;

— міжнародні фінансові операції та операції з цінними паперами у випадках, передбачених законами Української РСР;

— кредитні та розрахункові операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності, створення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності банківських, кредитних та страхових установ за межами Української РСР; створення іноземними суб'єктами господарської діяльності зазначених установ на території Української РСР у випадках, передбачених законами Української РСР;

— спільна підприємницька діяльність між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності, що включає створення спільних підприємств різних видів і форм, проведення спільних господарських операцій та спільне володіння майном як на території Української РСР, так і за її межами;

— підприємницька діяльність на території Української РСР, пов'язана з наданням ліцензій, патентів, «ноу-хау», торговельних марок та інших нематеріальних об'єктів власності з боку іноземних суб'єктів господарської діяльності; аналогічна діяльність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності за межами Української РСР;

— організація та здійснення діяльності в галузі проведення виставок, аукціонів, торгів, конференцій, симпозіумів, семінарів та інших подібних заходів, що здійснюються на комерційній основі, за участю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності; організація та здійснення оптової, консигнаційної та роздрібної торгівлі на території Української РСР за іноземну валюту у передбачених законами Української РСР випадках;

— товарообмінні (бартерні) операції та інша діяльність, побудована на формах зустрічної торгівлі між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;

— орендні, в тому числі лізингові, операції між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності;

— операції по придбанню, продажу та обміну валют на валютних аукціонах, валютних біржах та на міжбанківському валютному ринку;

— роботи на контрактній основі фізичних осіб Української РСР з іноземними суб'єктами господарської діяльності як на території Української РСР, так і за її межами; роботи іноземних фізичних осіб на контрактній оплатній основі з суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності як на території Української РСР, так і за її межами;

— інші види зовнішньоекономічної діяльності, не заборонені прямо і у виключній формі законами Української РСР.

Посередницькі операції, при здійсненні яких право власності на товар не переходить до посередника (на підставі комісійних, агентських договорів, договорів доручення та інших), здійснюються без обмежень.

Стаття 5. Право на здійснення зовнішньоекономічної діяльності

Всі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності мають

(Продовження на 7-й стор.).

ПРО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

(Продовження. Початок на 3-й і 6-й стор.).

рівне право здійснювати будь-які її види, прямо не заборонені законами Української РСР, незалежно від форми власності та інших ознак.

Фізичні особи мають право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність з моменту набуття ними цивільної дієздатності згідно з законами Української РСР. Фізичні особи, які мають постійне місце проживання на території Української РСР, мають зазначене право, якщо вони зареєстровані як підприємці згідно з Законом Української РСР «Про підприємництво». Фізичні особи, які не мають постійного місця проживання на території Української РСР, мають зазначене право, якщо вони є суб'єктами господарської діяльності за законом держави, в якій вони мають постійне місце проживання або громадянами якої вони є. Юридичні особи мають право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність відповідно до їх статутних документів з моменту набуття ними статусу юридичної особи.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності здійснюють вищезазначене право після державної реєстрації їх як учасників зовнішньоекономічної діяльності. Реєстрацію здійснює Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР на підставі подання до нього заяви подавця у довільній формі, нотаріально завірених копій статутних документів або нотаріально завірених документів фізичної особи про її реєстрацію як підприємця. Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР не може відмовити подавцю в реєстрації, якщо подавець відповідає вимогам, зазначеним в цій статті.

Реєстрація має бути здійснена протягом 25 робочих днів з моменту подання зазначених документів.

При реєстрації та/або після неї забороняється будь-які обмеження права здійснення зовнішньоекономічної діяльності, в тому числі у формі встановлення процедур, які вимагають від суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності доведення чи підтвердження будь-яким чином існування у нього права на таку діяльність або ускладнюють порядок реалізації цього права.

За державну реєстрацію суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності стягується плата у розмірі, що встановлюється Радою Міністрів Української РСР і розмір якої не повинен перевищувати розміру фактичних витрат держави, пов'язаних з цією реєстрацією.

Зареєстровані суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності зобов'язані повідомляти Міністерству зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР про всі зміни у документах, які подавалися ним на реєстрацію, протягом 14 днів з моменту, коли відбулись такі зміни.

Забороняється вимагати від зареєстрованого суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності проходження повторної реєстрації (перереєстрації).

У разі відмови Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР зареєструвати суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності або неприйняття рішення з цього питання у встановлений в цій статті строк суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності може оскаржити таку відмову у реєстрації в судових органах Української РСР.

Втручання державних органів у зовнішньоекономічну діяльність її суб'єктів у випадках, не передбачених цим Законом, в тому числі і шляхом видання підзаконних актів, які створюють для її здійснення умови гірші від встановлених в цьому Законі, є обмеженням права здійснення зовнішньоекономічної діяльності і як таке забороняється.

До суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності може бути застосовано санкцію у вигляді тимчасового припинення права здійснення такої діяльності у випадках порушення чинних законів Української РСР, що стосуються цієї діяльності, згідно із статтею 37 цього Закону.

Ніякі положення цієї статті не можуть тлумачитись як заборона фізичним, юридичним особам та іншим суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності здійснювати між собою будь-які відносини, які не підпадають під визначення зовнішньоекономічної діяльності.

Суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності, який одержав від цієї діяльності у власність кошти, майно, майнові і немайнові права та інші результати, має право володіти, користуватися і розпоряджатися ними за своїм розсудом.

Вилучення результатів зовнішньоекономічної діяльності у власника у будь-якій відплатній або невідплатній формі без його згоди забороняється, за винятком випадків, передбачених законами Української РСР.

Здійснення видів зовнішньоекономічної діяльності, зазначених у статті 4, за межами Української РСР підлягає регулюванню також законами відповідних держав.

Всі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності Української РСР мають право відкривати свої представництва на території інших держав згідно з законами цих держав.

Всі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності мають право на участь у міжнародних неурядових економічних організаціях.

Іноземні суб'єкти господарської діяльності, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність на території Української РСР, мають право на відкриття своїх представництв на території Української РСР. Реєстрацію зазначених представництв здійснює Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР протягом шістдесяти робочих днів з дня подання іноземним суб'єктом господарської діяльності документів на реєстрацію. Для реєстрації представництва іноземного суб'єкта господарської діяльності на території Української РСР необхідно подати:

— заяву з проханням про реєстрацію представництва, яка складається у довільній формі;

— виписку з торговельного (банківського) реєстру країни, де іноземний суб'єкт господарської діяльності має офіційно зареєстровану контору;

— довідку від банківської установи, в якій офіційно відкрито рахунок подавця;

— довіреність на здійснення представницьких функцій, оформлену згідно з законом країни, де офіційно зареєстровано контору іноземного суб'єкта господарської діяльності.

Документи, зазначені вище, мають бути нотаріально засвідчені по місцю їх видачі і легалізовані належним чином в консульських установах, які представляють Українську РСР, якщо міжнародними договорами Української РСР не передбачено інше. За реєстрацію представництв іноземних суб'єктів господарської діяльності з них стягується плата у розмірі, що встановлюється Радою Міністрів Української РСР і який не повинен перевищувати фактичних витрат держави, пов'язаних з цією реєстрацією.

У разі відмови Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР зареєструвати представництво іноземного суб'єкта господарської діяльності або неприйняття рішення з цього питання у встановлений шістдесятиденний строк, іноземний суб'єкт господарської діяльності може оскаржити таку відмову в судових органах Української РСР.

Забороняється вимагати від іноземного суб'єкта господарської діяльності повторної реєстрації (перереєстрації) раніше зареєстрованого представництва на території Української РСР.

У разі зміни назви, юридичного статусу, юридичної адреси або оголошення іноземного суб'єкта господарської діяльності неплатоспроможним або банкрутом його представництво на території Української РСР зобов'язане повідомити про це Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР у семиденний строк.

Господарська, в тому числі зовнішньоекономічна діяльність іноземних суб'єктів території Української РСР господарської діяльності на регулюється законами Української РСР щодо порядку здійснення іноземними особами господарської діяльності на території Української РСР. У разі, якщо зазначена діяльність пов'язана з іноземними інвестиціями, вона регулюється відповідними законами Української РСР.

Стаття 6. Договори (контракти) суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та право, що застосовується до них

Суб'єкти, які є сторонами зовнішньоекономічного договору (контракту), мають бути здатними до укладання договору (контракту) відповідно до цього та інших законів Української РСР та/або закону місця укладання договору (контракту). Зовнішньоекономічний договір (контракт) складається відповідно до цього та інших законів Української РСР з урахуванням міжнародних договорів Української РСР. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності при складанні тексту зовнішньоекономічного договору (контракту) мають право використовувати відомі міжнародні звичаї, рекомендації міжнародних органів та організацій, якщо це не заборонено прямо та у вичерпній формі цим та іншими законами Української РСР.

Зовнішньоекономічний договір (контракт) укладається у письмовій формі, якщо інше не встановлено законом або міжнародним договором Української РСР. У випадку, якщо зовнішньоекономічний договір (контракт) підписується фізичною особою, він потребує тільки підпису цієї особи. Від імені інших суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності зовнішньоекономічний договір (контракт) підписують дві особи: особа, яка володіє таким правом згідно з посадою відповідно до установчих документів; та особа, яку уповноважено довіреністю, виданою за підписом керівника суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності одноособово, якщо установчі документи не передбачають інше.

Для підписання зовнішньоекономічного договору (контракту) суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності не потребує дозволу будь-якого органу державної влади, управління або вищестоящої організації, за винятком випадків, передбачених законами Української РСР.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності мають право укладати будь-які види зовнішньоекономічних договорів (контрактів), крім тих, які прямо та у вичерпній формі заборонені законами Української РСР.

Зовнішньоекономічний договір (контракт) може бути визнано недійсним у судовому або арбітражному порядку, якщо він не відповідає вимогам законів Української РСР або міжнародних договорів Української РСР.

Форма зовнішньоекономічної угоди визначається правом місця її укладання. Угода, яку укладено за кордоном, не може бути визнана недійсною внаслідок недодержання форми, якщо додержано вимог законів Української РСР.

Форма угод з приводу будівель та іншого нерухомого майна, розташованого на території Української РСР, визначається законом Української РСР.

Права та обов'язки сторін зовнішньоекономічної угоди визначаються правом місця її укладання, якщо сторони не погодили інше. Місце укладання угоди визначається законами Української РСР.

Права та обов'язки сторін зовнішньоекономічних договорів (контрактів) визначаються правом країни, обраної сторонами при укладенні договору (контракту) або внаслідок подальшого погодження.

При відсутності погодження між сторонами відносно права, яке має застосовуватись до зовнішньоекономічних договорів (контрактів), застосовується право країни, де заснована, має своє місце проживання або основне місце діяльності сторона, яка є:

— продавцем — у договорі купівлі-продажу;

— наймодавцем — у договорі майнового найму;

— ліцензіаром — у ліцензійному договорі про використання виключних або аналогічних прав;

— охоронцем — у договорі зберігання;

— комітентом (консигнантом) — у договорі комісії (консигнації);

— довірителем — у договорі доручення;

— перевізником — у договорі перевезення;

— експедитором — у договорі транспортно-експедиторського обслуговування;

— страхувачем — у договорі страхування;

— кредитором — у договорі кредитування;

— дарувальником — у договорі дарування;

— поручителем — у договорі поруки;

— заставником — у договорі застави.

До зовнішньоекономічних договорів (контрактів) про виробниче співробітництво, спеціалізацію і кооперування, виконання будівельно-монтажних робіт застосовується право країни, де здійснюється така діяльність або де створюються передбачені договором (контрактом) результати, якщо сторони не погодили інше.

До зовнішньоекономічного договору (контракту) про створення спільного підприємства застосовується право країни, на території якої спільне підприємство створюється і офіційно реєструється.

До зовнішньоекономічного договору (контракту), укладеного на аукціоні, в результаті конкурсу або на біржі, застосовується право країни, на території якої проводиться аукціон, конкурс або знаходиться біржа.

До прав і обов'язків за зовнішньоекономічними договорами (контрактами), які не зазначені в цій статті, застосовується право країни, де заснована чи має місце проживання або основне місце діяльності сторона, яка здійснює виконання такого договору (контракту), що має вирішальне значення для його змісту.

При прийманні виконання за зовнішньоекономічним договором (контрактом) береться до уваги право місця проведення такого приймання, оскільки сторони не погодились про інше.

Товарообмінні (бартерні) операції суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюються без розрахунків через банки, підлягають ліцензуванню Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР у порядку, встановленому статтею 16 цього Закону.

Розділ II.
РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 7. Основи регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Українській РСР здійснюється згідно з принципами, визначеними у статті 2 цього Закону з метою:

— забезпечення збалансованості економіки та рівноваги внутрішнього ринку Української РСР;

— стимулювання прогресивних структурних змін в економіці, в тому числі зовнішньоекономічних зв'язків суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності Української РСР;

—створення найбільш сприятливих умов для залучення економіки Української РСР в систему світового поділу праці та її наближення до ринкових структур розвинутих зарубіжних країн.

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Українській РСР здійснюється:

— Українською РСР як державою в особі її органів в межах їх компетенції;

— недержавними органами управління економікою (товарними, фондовими, валютними біржами, торговельними палатами, асоціаціями, спілками та іншими організаціями координаційного типу), що діють на підставі їх статутних документів;

— самими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності на підставі відповідних координаційних угод, що укладаються між ними.

Регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Українській РСР здійснюється за допомогою:

(Продовження на 10-й стор.).

Експрес-новини

Колишній міністр закордонних справ СРСР Е. Шеварднадзе закликав до створення в Радянському Союзі Демократичної партії, яка сприяла б економічному й соціальному відродженню в країні. Така партія могла б діяти паралельно з Комуністичною. За словами Шеварднадзе, він уперше висловив подібну ідею прилюдно.

* * *

Як сказав президент США Дж. Буш, його зустріч з президентом СРСР М. Горбачовим відбудеться не раніше другої половини липня. Буш зауважив, що насамперед треба усунути серйозні розбіжності сторін щодо договору про стратегічні та ядерні озброєння.

Держсекретар США Дж. Бейкер наступного тижня зустрінеться з міністром закордонних справ О. Безсмертних для подальшого обговорення цього договору. Представник Білого дому заявив, що між цими переговорами та проханням Москви про економічну допомогу немає ніякого зв'язку. Він також повідомив, що президент Буш ще не прийняв рішення щодо кредитів Радянському Союзу на суму 1,5 мільярда доларів для закупівлі американського зерна, але таке рішення буде прийнято до зустрічі у верхах.

* * *

Міністри країн Східної Європи закликали Захід не давати СРСР такої економічної допомоги, яка б призвела до зменшення закупівель східноєвропейських товарів Радянським Союзом.

* * *

Учора в Женеві Міжнародна організація праці розпочала переговори з соціальних і трудових проблем у Центральній та Східній Європі. Серед учасників цих переговорів — європейські міністри праці та їх представники.

За словами президента МОП, його організація бажає допомогти східноєвропейським країнам перейти до ринкової економіки через сприяння демократичним інститутам, колективні договори та громадянську згоду.

Погляд

НАЙЧАРІВНІШІ ТА НАЙПРИВАБЛИВІШІ

Найчарівнішою та найпривабливішою красунею року в столиці Франції було визнано Мареву Джорджіс. Міс Франція 1991 року не визнає яскравих суконь та різнобарвного макіяжу і взагалі вона мало чим відрізняється від українських красунь, на яких значно частіше можна натрапити на затишних вулицях Києва, ніж на Єлисейських полях.

А як у них!

«РАДЯНСЬКІ ШТУЧКИ ТУТ НЕ ПРОХОДЯТЬ!»

Ізраїльський знайомий розповів мені про випадок цілком анекдотичний, але який добре відображає одну з особливостей нинішньої хвилі єврейської імміграції. Коли кілька лікарів великого клінічного центру в Ізраїлі одночасно вирішили взяти відпустку, приймати їх пацієнтів було доручено спеціалістові, який недавно прибув з Радянського Союзу, але вже встиг добре себе зарекомендувати. Повернувшись після відпочинку, медики недораховувалися неабиякої частини своїх постійних клієнтів. Швидко з'ясувалося, що причиною падіння популярності відпускників стала поведінка їх колеги. Він зустрічав розповіді хворих про попередні методи лікування фразами на зразок: «Та хто ж це вас лікував?», «Та хіба можна так ставитися до вашої хвороби?».

У результаті лікареві було влаштовано обструкцію, його вигнали з центру і при цьому заявили: «Звичні для вас радянські штучки у нас не проходять!».

За визнанням багатьох ізраїльтян, найбільші труднощі в прилученні колишніх радянських громадян до реальностей нового способу життя мають морально-психологічні корені. Значна частина тих, хто прибуває, не тільки не страждає від відсутності ділової хватки, а й готова на все, щоб негайно почати пробиватися до «жирних шматків». Це викликано, мабуть, не тільки стереотипним для більшості наших засобів пропаганди уявленням про ізраїльське суспільство (та й про капіталізм взагалі) як про «джунглі», де сильний з'їдає слабкого, а й деякими звичними для недавніх жителів СРСР моделями поведінки.

У ряді випадків спроби «підставити ногу» колезі, піднятися «через труп» на наступний службовий щабель зустрічають обурену реакцію ізраїльтян, нерідко вихованих на моральних принципах кібуціанського соціалізму і на сіоністських уявленнях про необхідність взаємовиручки всередині єврейської нації.

У країні, де уряд доплачує виробникам у сільському господарстві за те, що вони не перевищують квоту випуску продукції, де активне ділове життя нібито ховається за левантійським кайфом у приморських кав'ярнях, де на перший план висуваються не виробничі, а морально-етичні і політичні проблеми, метушливі завзятість і хапанина іммігрантів впадають у вічі. Непокоїть ізраїльтян і надмірний матеріалізм прибулих, які не бажають витрачати гроші на книги, відвідування кінотеатрів, виставок і концертних залів, а вдаються до нагромаджування речей або готівки. Преса констатує низький культурний рівень колишніх радянських громадян, анархічність поведінки їх дітей.

Нервова агресивність останньої хвилі «олім» (переселенців) позначається не тільки на їхніх стосунках із співвітчизниками. Однобічна, проарабська спрямованість радянської пропаганди викликала в їх психології зворотну реакцію. Приїхавши з твердим переконанням у тому, що безпеці Ізраїлю загрожують араби — союзники радянського режиму, вони прагнуть бути «святішими за папу» у підході до палестинців. Для них характерне гостре бажання розчистити єврейській державі «життєвий простір» за рахунок депортації або навіть винищення арабського населення. Переважання в ізраїльському суспільстві правих поглядів, яке зараз спостерігається, не останньою мірою відбувається за рахунок настроїв недавніх радянських громадян. Ліберальні і демократичні кола в Ізраїлі вже неодноразово били на сполох у пресі з приводу людиноненависницьких поглядів і прагнень до жорстокості і насильства, які відкрито виявляються з боку «олім».

Екстремізм політичних поглядів іммігрантів зумовлений ще й тим, що вони, як правило, не мають міцної ідеологічної бази, своїх переконань. Літак за літаком до Ізраїлю прибувають люди, які керуються зовсім не сіоністською мрією про єврейську державу. Їх переселення викликано не ідейними мотивами, а нуждою: або втечею від радянської економічної дійсності, або погрозами з боку антисемітів, або і тим і іншим. Свою належність до єврейства ці переселенці усвідомили не через особливе національне культурно-ідеологічне виховання, а через запис у паспорті, який часто завдавав їм чимало клопотів. Ідеологія в цьому разі підміняється набором досить примітивних тезисних поглядів.

Активісти ізраїльських організацій, які займаються асиміляцією прибулих, констатують, що ступінь пристосованості радянських євреїв до реальностей Сполучених Штатів, наприклад, є набагато вищим, ніж до ізраїльської дійсності. Виконавчий директор «Швут-Амі» (однієї з найбільших ортодоксальних організацій сприяння переселенцям з СРСР) рабин Ренді Ітон констатує в інтерв'ю «Джерузалем пост» надзвичайно низький інтерес цієї групи «олім» до цінностей юдаїзму і навіть до єврейства взагалі. Так, вони не беруть участі в релігійних і національних святах ізраїльтян і часто навіть не підозрюють, з якого приводу затіяно веселощі на вулицях.

Прагнення за всяку ціну досягти успіху часто накладається на психологічні проблеми переїзду на нове місце. Ізраїльський психіатр Якоб Шульц зазначає, що переселення в його нинішньому вигляді може призвести до нервових зривів і навіть самогубства. Трапляється, що необхідність знову сісти за парту і взяти до рук буквар івриту або пройти курси професійної перепідготовки викликає депресію. У минулі роки до Ізраїлю прибували головним чином євреї, націлені на здійснення сіоністських ідеалів. Вони вчили мову і вникали в іншу культуру із захопленням і переконаністю. Зараз, коли переселення відбувається з інших мотивів, навчання видається вимушеним і процес цей «вимучується», нерідко супроводжуючись тяжкими переживаннями.

Ще одна риса, характерна для тих, хто приїжджає з СРСР, — застаріла, патологічна недовіра до властей і до слів та обіцянок взагалі. Така якість укупі з невпевненістю в майбутньому, сказав Шульц у бесіді з журналісткою з «Джерузалем пост» Сьюзан Пойзнер, здатна із часом перетворитися в параною.

Шульц, який прибув до Ізраїлю в 1971 році, виступає з проектом створення мережі «центрів психологічної допомоги» іммігрантам. За його задумом, такі установи можуть полегшити період адаптації і вчасно виявити небезпечні психічні тенденції у конкретних людей, які «в силу радянської традиції відчувають жах від самої думки про необхідність звернення до психіатра».

Створюється враження, що ізраїльтян значно більше турбують моральні проблеми асиміляції іммігрантів, ніж економічні чи організаційні. Люди прибувають величезними партіями, але оформлення налагоджене, житло на перший час підготовлене, допомоги швидко розподіляються, класи івриту діють: працює добре змащена машина абсорбції. «Будь-яка інша країна давно захлинулася б у хаосі, зіткнувшись з імміграцією в такому масштабі», — каже знайомий, який повернувся з Єрусалима. — Тут же справу поставлено чітко».

Справляє враження ентузіазм рядових ізраїльтян: сотні людей цілими сім'ями з власної волі приїжджають щоденно в міжнародний аеропорт, щоб привітати «олім» і взяти участь у зворушливих сценах зустрічі нових співвітчизників. Ллються сльози, лунають пісні, зав'язуються знайомства.

Коли у фінансовій комісії кнесету у міністра житлового будівництва Аріела Шарона запитали про його плани на випадок перерви у поставках збірних будинків з-за кордону, він сказав: «Чому б не оцінити величезний успіх, який супроводжував нас досі, замість того, щоб постійно вирікати темні пророцтва? У цьому році до Ізраїлю прибуло 200 тисяч євреїв, і всім ми знайшли житло».

Для розміщення новоприбулих вживаються екстрені заходи. Уряд замовив, наприклад, партію збірних будиночків: три тисячі за кордоном і тисячу в Ізраїлі. Це сімейні котеджі площею 45 квадратних метрів, які складаються з двох спалень, вітальні, маленької кухні і санвузла.

Непомітно, щоб ізраїльтян хвилювала небезпека «русифікації» їх держави, якщо не зважати на попередження, з яким виступає у пресі відомий критик радянської дійсності Михайло Агурський. Значне поширення російської мови у зв'язку з новою хвилею імміграції тут схильні розглядати скоріше як тимчасовий курйоз. Досвід ізраїльтян свідчить, що вже через покоління-друге асиміляція зробить свою справу. «У країні євреїв навіть нееврей стане євреєм», — каламбурить депутат кнесету від Партії праці професор Шева Вейс.

Михайло КРУТИХІН.

Інформ-шоу

БАГАТОЛИКИЙ КАРБОВАНЕЦЬ

За останню добу курс карбованця у приватних міняльних конторах Варшави зріс приблизно на 20 злотих. Це незначне зростання стало першою ознакою спаду шокового ефекту, до якого призвів у Польщі обмін 50- та 100-карбованцевих купюр, проведений у сусідів за Бугом.

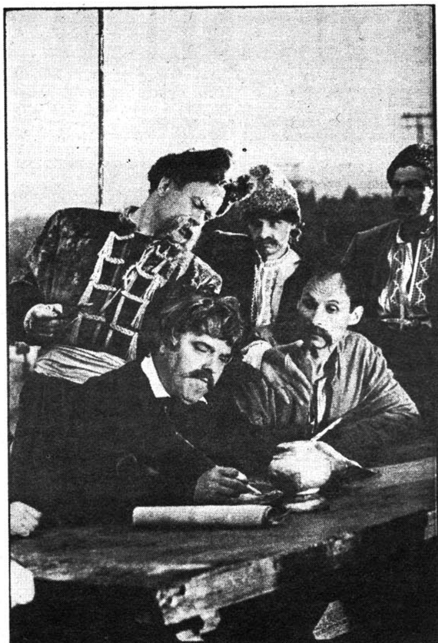
З 1 січня цього року у зв'язку з переходом на розрахунки між РП та СРСР у вільно конвертованій валюті місію щодо обміну злотого на карбованці і навпаки взяли на себе господарі приватних міняльних контор, яких у Польщі більше 2 тисяч. Якщо до початку 1991 року офіційний банківський курс карбованця дорівнював 1.440 злотих, то з січня він упав до 300 — 400 злотих.

Сприяли цьому і радянські «бізнесмени». Вони везуть у Польщу на спродаж не тільки товари, яких ми не бачимо на прилавках наших магазинів, але й карбованці і продають, відверто кажучи, за сміховинними цінами: по 250—280 злотих за карбованець, що дорівнює вартості чотирьох коробок сірників, чим і користуються польські «комбінатори», заробляючи по сотні злотих на кожному карбованці, перепродуючи їх своїм співгромадянам, які вирушають у СРСР.

ХАЗЯЇН НЕ ДЛЯ СЕБЕ

Поняття «сам собі хазяїн» стає досить відносним, коли мова йде про власника невеликої компанії. У всякому разі, це засвідчують підсумки чергового аналізу проблем малого бізнесу США.

Як заявили у ході опитування 38 відсотків господарів невеликих фірм, розпочати власне діло їх спонукало прагнення самим розпоряджатися власним життям і здобути повну незалежність у прийнятті рішень. Варто проте відзначити, що, «вільно розпоряджаючись» своїм життям, багато кому з них доводиться позбутися часу на дозвілля. Четверо з кожних п'яти опитуваних визнали, що працюють більше 40 годин на тиждень, офіційно «належних» службовцям великих компаній та державних закладів. При цьому робочий тиждень більше половини з усіх власників підприємств малого бізнесу триває понад 60 годин.

ОЙ ТАМ, НА ГОРІ, СІЧ ІДЕ

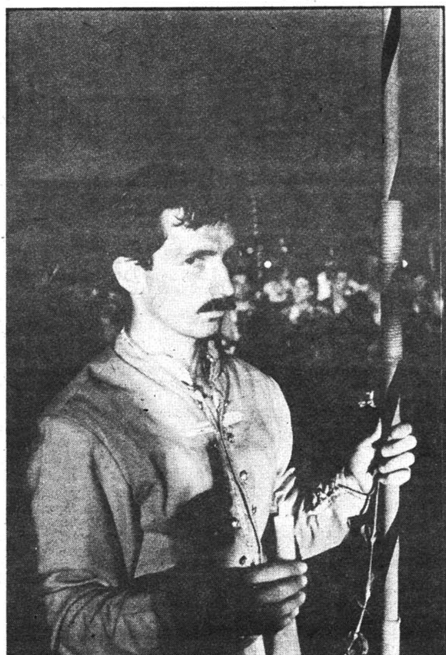
(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

Не бутафорія й «Козацька торгова слобода», на якій чого тільки не було. Бо живе народне мистецтво, непідвладне моді. Тут вам і вишиванки «чумачки» та «українки» вишивані, ткані, гаптовані рушники й килими, художнє литво, гликяний посуд — глечики, чарки, тарілі, іграшки, прикраси, малюнки, — всього не перелічити.

Колоритні рушники Ірини Куцик з Ужгорода, Мирослави Код з Дрогобича, Параски Борук з Косова, килими Ганни Ґудими та Якова Лабошева з села Гусарки Запорізької області, вишиванки Таїсії Мазур (одну з них «Сивина» вона подарувала Леонідові Кравчуку) — це лише маленька частина того скарбу, що на «Слободу» привезли народні умільці.

Живий дух козацтва у народі...

Світлана ПИСАРЕНКО.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ПРО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

(Продовження. Початок на 3-й, 6-й і 7-й стор.).

— законів Української РСР;

— передбачених в законах Української РСР актів тарифного та нетарифного регулювання, які видаються державними органами Української РСР в межах їх компетенції;

— економічних заходів оперативного регулювання валютно-фінансового, кредитного та іншого) в межах законів Української РСР;

— рішень недержавних органів управління економікою, які приймаються за їх статутними документами в межах законів Української РСР;

— угод, що укладаються між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності і не суперечать законам Української РСР.

Забороняється регулювання зовнішньоекономічної діяльності прямо не передбаченими у цій частині актами і діями державних і недержавних органів.

На території Української РСР згідно з цим Законом запроваджуються такі правові режими для іноземних суб'єктів господарської діяльності:

— національний режим, який означає, що іноземні суб'єкти господарської діяльності мають обсяг прав та обов'язків не менший, ніж суб'єкти господарської діяльності Української РСР. Національний режим застосовується щодо всіх видів господарської діяльності іноземних суб'єктів цієї діяльності, яка пов'язана з їх інвестиціями на території Української РСР, а також щодо експортно-імпортних операцій іноземних суб'єктів господарської діяльності тих країн, які входять разом з Українською РСР до економічних союзів;

— режим найбільшого сприяння, який означає, що іноземні суб'єкти господарської діяльності мають обсяг прав, преференцій та пільг щодо мит, податків та зборів, якими користується та/або буде користуватися іноземний суб'єкт господарської діяльності будь-якої іншої держави, якій надано згаданий режим, за винятком випадків, коли зазначені мита, податки, збори та пільги по них встановлюються в рамках спеціального режиму, визначеного нижче. Режим найбільшого сприяння надається на основі взаємної угоди суб'єктам господарської діяльності інших держав згідно з відповідними договорами Української РСР та застосовується у сфері зовнішньої торгівлі;

— спеціальний режим, який застосовується до територій спеціальних економічних зон згідно із статтею 24 цього Закону, а також до територій митних союзів, до яких входить Українська РСР, і в разі встановлення будь-якого спеціального режиму згідно з міжнародними договорами за участю Української РСР відповідно до статті 25 цього Закону.

Стаття 8. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Українська РСР самостійно формує систему та структуру державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності на її території.

Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності має забезпечувати:

— захист економічних інтересів Української РСР та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;

— створення рівних можливостей для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності розвивати всі види підприємницької діяльності незалежно від форм власності та всі напрями використання доходів і здійснення інвестицій;

— заохочення конкуренції та ліквідацію монополізму в сфері зовнішньоекономічної діяльності.

Держава та її органи не мають права безпосередньо втручатися в зовнішньоекономічну діяльність суб'єктів цієї діяльності, за винятком випадків, коли таке втручання здійснюється згідно з цим та іншими законами Української РСР.

Стаття 9. Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Найвищим органом, що здійснює державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності, є Верховна Рада Української РСР. До компетенції Верховної Ради Української РСР належать:

— прийняття, зміна та скасування законів, що стосуються зовнішньоекономічної діяльності;

— затвердження головних напрямів зовнішньоекономічної політики Української РСР;

— розгляд, затвердження та зміна структури органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності;

— укладання міжнародних договорів Української РСР відповідно до законів Української РСР про міжнародні договори Української РСР та приведення чинного законодавства Української РСР у відповідність з правилами, встановленими цими договорами;

— затвердження нормативів обов'язкового розподілу валютної виручки державі та місцевим Радам народних депутатів Української РСР, ставок та умов оподаткування, митного тарифу, митних зборів та митних процедур Української РСР при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності;

— встановлення спеціальних режимів зовнішньоекономічної діяльності на території Української РСР відповідно до статей 24, 25 цього Закону;

— затвердження списків товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню або забороняється згідно із статтями 16, 17 цього Закону.

Рада Міністрів Української РСР:

— вживає заходів до здійснення зовнішньоекономічної політики Української РСР відповідно до законів Української РСР;

— здійснює координацію діяльності міністерств, державних комітетів та відомств Української РСР по регулюванню зовнішньоекономічної діяльності; координує роботу торговельних представництв Української РСР в іноземних державах;

— приймає нормативні акти управління з питань зовнішньоекономічної діяльності у випадках, передбачених законами Української РСР;

— проводить переговори і укладає міжурядові договори Української РСР з питань зовнішньоекономічної діяльності у випадках, передбачених законами Української РСР про міжнародні договори Української РСР, забезпечує виконання міжнародних договорів Української РСР з питань зовнішньоекономічної діяльності всіма державними органами управління, які підпорядковані Раді Міністрів Української РСР, та залучає до їх виконання інші суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності на договірних засадах;

— відповідно до своєї компетенції, визначеної законами Української РСР, вносить на розгляд Верховної Ради Української РСР пропозиції про систему міністерств, державних комітетів і відомств — органів оперативного державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, повноваження яких не можуть бути вищими за повноваження Ради Міністрів Української РСР, якими вона володіє згідно з законами Української РСР;

— забезпечує складання платіжного балансу, зведеного валютного плану Української РСР;

— здійснює заходи щодо забезпечення раціонального використання коштів Державного валютного фонду Української РСР.

Національний банк України:

— здійснює зберігання і використання золотовалютного резерву Української РСР та інших державних коштовностей, які забезпечують платоспроможність Української РСР;

— представляє інтереси Української РСР у відносинах з центральними банками інших держав, міжнародними банками та іншими фінансово-кредитними установами та укладає відповідні міжбанківські угоди;

— регулює курс національної валюти Української РСР до грошових одиниць інших держав;

— здійснює облік і розрахунки по наданих і одержаних державних кредитах і позиках, провадить операції з централізованими валютними ресурсами, які виділяються з Державного валютного фонду Української РСР у розпорядження Національного банку України;

— здійснює інші функції відповідно до Закону Української РСР «Про банки і банківську діяльність» та інших законів Української РСР. Національний банк України може делегувати виконання покладених на нього функцій банку для зовнішньоекономічної діяльності Української РСР.

Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР:

— забезпечує проведення єдиної зовнішньоекономічної політики при здійсненні суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності виходу на зовнішній ринок, координацію їх зовнішньоекономічної діяльності, в тому числі відповідно до міжнародних договорів Української РСР;

— здійснює контроль за додержанням всіма суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності чинних законів Української РСР та умов міжнародних договорів Української РСР;

— здійснює заходи нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності, зокрема реєстрацію учасників зовнішньоекономічної діяльності, реєстрацію окремих видів контрактів згідно з цим Законом;

— виконує інші функції відповідно до законів Української РСР і Положення про Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР.

Державне управління митного контролю Української РСР:

— здійснює митний контроль в Українській РСР згідно з чинними законами Української РСР.

Стаття 10. Органи місцевого управління зовнішньоекономічною діяльністю

До органів місцевого управління зовнішньоекономічною діяльністю належать:

— місцеві Ради народних депутатів Української РСР та їх виконавчі та розпорядчі органи;

— територіальні підрозділи (відділення) органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності Української РСР.

Компетенція місцевих Рад народних депутатів Української РСР та їх виконавчих і розпорядчих органів визначається цим Законом та Законом Української РСР «Про місцеві Ради народних депутатів Української РСР та місцеве самоврядування». Нормативні акти місцевих Рад народних депутатів Української РСР та підпорядкованих їм виконавчих органів стосовно регулювання зовнішньоекономічної діяльності приймаються тільки у випадках, прямо передбачених законами Української РСР. Місцеві Ради народних депутатів Української РСР та їх виконавчі органи діють як суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності лише через створені ними зовнішньоекономічні комерційні організації, які мають статус юридичної особи Української РСР.

Органи державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності Української РСР можуть створювати свої територіальні підрозділи (відділення), якщо це випливає з їх компетенції, яка визначається законами Української РСР та положеннями про ці органи.

Зазначені органи територіального регулювання зовнішньоекономічної діяльності створюються за погодженням з відповідними місцевими Радами народних депутатів Української РСР та в межах загального ліміту бюджетних коштів, що виділяються на утримання відповідних органів державного регулювання Української РСР. Дії зазначених підрозділів (відділень) не повинні суперечити нормативним актам місцевих Рад народних депутатів Української РСР, за винятком випадків, коли такі дії передбачені або випливають із законів Української РСР.

Стаття 11. Принципи оподаткування при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності

Оподаткування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності Української РСР здійснюється за такими принципами:

— Українська РСР самостійно встановлює і скасовує податки і пільги для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності Української РСР;

— ставки податків встановлюються і скасовуються Верховною Радою Української РСР за поданням Ради Міністрів Української РСР;

— рівень оподаткування встановлюється, виходячи з необхідності досягнення та підтримки самоокупності і самофінансування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та з метою бездефіцитності платіжного балансу Української РСР;

— стабільність кількості видів і розмір податків гарантується державою на строк не менш як 5 років;

— забороняється встановлювати інші податки, крім тих, що затверджені Верховною Радою Української РСР;

— ставки податків є однаковими для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та визначаються за товарною ознакою: для одного і того ж товару діє єдина ставка податку;

— заохочення експорту готової продукції.

Суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності, які відповідають критеріям, що наведені нижче:

— експорт яких перевищує імпорт (нетто-експортери) за фінансовий рік,

— обсяг експорту яких становить не менше 5 процентів від обсягу реалізованих за фінансовий рік товарів,

— які стабільно експортують наукові, наукоємні товари, а також товари, у вартості яких частка доданої вартості становить не менше 30 процентів,

— надаються податкові пільги згідно з законами Української РСР.

Зазначеним суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності надаються пільги по строках амортизації основних виробничих фондів у вигляді:

— норм прискореної амортизації основних виробничих фондів, що використовуються для виробництва експортних товарів,

— пільгових норм амортизації основних фондів, створених за рахунок нових інвестицій, що використовуються для виробництва експортних товарів,

— норм амортизації на імпортне обладнання, яке використовується для виробництва експортних товарів, не менших, ніж ті, що встановлені в країні походження такого обладнання.

Зазначені пільги застосовуються Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР за поданням суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. При цьому Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків приймає відповідне рішення, яке є обов'язковим для державних фінансових та податкових органів Української РСР.

Забороняється одночасне застосування щодо одного й того ж товару податку на експорт і імпорт та режиму ліцензування і квотування експорту відповідно до статті 16 цього Закону, за винятком випадків встановлення режиму ліцензування і квотування як заходу у відповідь на дискримінаційні дії інших держав згідно із статтею 16 цього Закону та в разі застосування санкцій згідно із статтею 37 цього Закону при порушенні суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності встановлених правил цієї діяльності.

Стаття 12. Обов'язковий розподіл виручки від зовнішньоекономічної діяльності в іноземній валюті

На території Української РСР запроваджується обов'язковий розподіл виручки в іноземній валюті від зовнішньоекономічної діяльності між валютними фондами суб'єктів цієї діяльності та Державним валютним фондом Української РСР і валютними фондами місцевих Рад народних депутатів Української РСР.

Обов'язковому розподілу підлягає виручка в іноземній валюті від зовнішньоекономічної діяльності всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, які мають постійне місцезнаходження або постійне місце проживання на території Української РСР.

(Продовження на 11-й стор.).

ПРО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

(Продовження. Початок на 3-й, 6-й, 7-й і 10-й стор.).

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, зазначені в цій статті, зобов'язані передавати частину від загальної суми виручки в іноземній валюті, одержаної ними як результат зовнішньоекономічної діяльності за стабільними п'ятирічними нормативами, що встановлюються Верховною Радою Української РСР за поданням Ради Міністрів Української РСР залежно від виду експортного товару і є однаковими для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності незалежно від форм власності і організації господарювання.

В разі, якщо територія, на якій суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності має постійне місцезнаходження або постійне місце проживання, підпорядкована кільком місцевим Радам народних депутатів, суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності передає 2/3 від тієї суми, що призначена для розподілу у валютний фонд місцевої Ради народних депутатів базового рівня і 1/3 у валютний фонд вищестоящої місцевої Ради народних депутатів Української РСР.

За кошти, які передаються до Державного валютного фонду Української РСР, валютних фондів місцевих Рад народних депутатів Української РСР, суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності одержують з відповідного бюджету компенсацію у діючій на території Української РСР валюті за спеціально встановленим Національним банком України курсом, який діє на момент надходження валютних коштів на рахунок суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності.

Обов'язковий розподіл виручки в іноземній валюті здійснюється банківськими установами, в яких суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності мають валютні рахунки, шляхом відповідного переказу сум, зазначених у частині третій цієї статті, з валютного рахунку суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності та одночасного зарахування на розрахунковий рахунок цього суб'єкта сум у діючій на території Української РСР валюті, еквівалентних сумі переказаної іноземної валюти. Моментом здійснення розподілу є дата, вказана у платіжному документі про переказ сум в іноземній валюті до Національного банку України, або (в разі його доручення) банку для зовнішньоекономічної діяльності Української РСР, або банку, в якому відкрито валютний рахунок місцевої Ради народних депутатів.

Обов'язковий розподіл виручки в іноземній валюті має здійснюватись протягом 30 робочих днів з моменту надходження коштів в іноземній валюті до відповідної банківської установи. В разі непереказу у зазначений строк грошового еквіваленту у діючій на території Української РСР валюті від Національного банку України, або (в разі його доручення) банку для зовнішньоекономічної діяльності Української РСР, або банку, в якому знаходиться валютний рахунок відповідної місцевої Ради народних депутатів, до банку, що обслуговує суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності, обов'язковий розподіл виручки в іноземній валюті не здійснюється, а держава або відповідна місцева Рада народних депутатів втрачає право на одержання відповідних сум в іноземній валюті.

Порядок здійснення операцій по обов'язковому розподілу виручки в іноземній валюті визначається положенням, яке затверджує Національний банк України.

Частину виручки в іноземній валюті, яка підлягає передачі за обов'язковим розподілом, суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності передають тільки у Державний валютний фонд Української РСР. Інші держави не можуть запроваджувати на території Української РСР передачу до бюджетів чи валютних фондів цих держав частини виручки в іноземній валюті та/або відрахування в іноземній валюті, які є обов'язковими для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, зазначених в цій статті.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, зазначені в цій статті, мають право провадити продаж іноземної валюти іншим державам тільки на підставі відповідних цивільно-правових договорів (контрактів), укладених згідно з законами Української РСР, в яких зазначені держави виступають як суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, зазначені в цій статті, не мають права здійснювати обов'язковий розподіл або відрахування в іноземній валюті на підставі актів законодавства інших держав.

Створення на території Української РСР інших валютних фондів, крім Державного валютного фонду Української РСР, та валютних фондів місцевих Рад народних депутатів Української РСР, до яких суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності зобов'язані передавати частину виручки в іноземній валюті, без їх згоди, оформленої належним чином, забороняється. Українська РСР провадить розрахунки в іноземній валюті з Союзом РСР та іншими державами згідно з відповідними угодами (договорами) Української РСР через Національний банк України або (в разі його доручення) через банк для зовнішньоекономічної діяльності Української РСР в межах Державного валютного фонду Української РСР. Інші від Української РСР суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності не несуть зобов'язань за зазначеними розрахунками.

Стаття 13. Принципи митного регулювання при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності

Українська РСР самостійно здійснює митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності на своїй території. Митну політику Української РСР визначає Верховна Рада Української РСР.

Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності здійснюється згідно з цим Законом, законами Української РСР про митне регулювання, Єдиним митним тарифом Української РСР та міжнародними договорами Української РСР.

Територія Української РСР становить єдиний митний простір, на якому діють митні правила Української РСР, з додержанням зобов'язань, що випливають з участі Української РСР в митному союзі з республіками Союзу РСР та інших митних союзах.

Єдиний митний тариф Української РСР визначається згідно з відповідним законом Української РСР та міжреспубліканськими договорами Української РСР. Єдиний митний тариф Української РСР встановлює на єдиній митній території Української РСР оподаткування митом предметів, що ввозяться на територію Української РСР або вивозяться з неї, або переміщуються транзитом по її території. Ставки Єдиного митного тарифу Української РСР мають бути єдиними для всіх суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності незалежно від форм власності, організації господарської діяльності та територіального розташування, за винятком випадків, передбачених законами Української РСР та її міжнародними договорами.

Митний контроль та митне оподаткування на території спеціальних економічних зон регулюються спеціальними законами Української РСР та міжнародними договорами, які встановлюють спеціальний правовий режим цих зон у кожному окремому випадку.

До суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності (іноземних суб'єктів господарської діяльності), які провадять демпінг, а також тих держав, які застосовують щодо Української РСР дискримінаційні дії, можуть вживатися митні заходи, передбачені статтями 29, 31 та 37 цього Закону.

Митні правила Української РСР, які повинні включати порядок декларування товарів, сплати мит та митних зборів, надання митних пільг та інші умови проходження митного контролю, встановлюються законами Української РСР про митне регулювання. Єдиний митний тариф Української РСР та митні правила Української РСР мають бути офіційно опубліковані у загальнодоступних засобах масової інформації не пізніше, ніж за 45 днів до дати введення їх у дію. В разі, якщо зазначені документи не будуть офіційно опубліковані, вони чинності не набирають. Якщо зазначені документи будуть опубліковані пізніше, ніж за 45 днів до введення їх у дію, датою набрання чинності буде вважатися 46-й день з моменту офіційної публікації. Офіційною публікацією вважається публікація в періодичному офіційному виданні Верховної Ради Української РСР або Ради Міністрів Української РСР. Датою офіційної публікації вважається дата фактичного виходу в світ відповідного номера цього видання.

Українська РСР як держава несе відповідальність за дії своїх митних органів згідно зі статтею 34 цього Закону.

Стаття 14. Ведення розрахунків та кредитування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності

Всі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності мають право:

— самостійно визначати форму розрахунків по зовнішньоекономічних операціях серед тих, що не суперечать законам Української РСР та відповідають міжнародним правилам;

— безпосередньо брати і надавати комерційні кредити за рахунок власних коштів у діючій на території Української РСР валюті та в іноземних валютах як у межах, так і за межами Української РСР, самостійно приймати рішення у зазначених питаннях;

— вільно обирати банківсько-кредитні установи, які будуть вести їх валютні рахунки та розрахунки з іноземними суб'єктами господарської діяльності, користуватись їх послугами, з додержанням при цьому вимог чинних законів Української РСР.

Розрахункове та кредитне обслуговування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності здійснюється на території Української РСР банком для зовнішньоекономічної діяльності Української РСР і уповноваженими комерційними банківськими та кредитними установами, а також іноземними і міжнародними банками, зареєстрованими у встановленому порядку на території Української РСР.

Кредитування зовнішньоекономічних операцій у діючій на території Української РСР валюті та в іноземних валютах здійснюється на основі домовленості та на умовах, погоджених між кредиторами та одержувачами кредитів у кредитних угодах (договорах).

Розрахункові кредити банків, які видаються суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності за спеціальним кредитним (позичковим) рахунком у діючій на території Української РСР валюті для покриття коштів, що тимчасово вилучаються з обігу, забезпечуються товарно-матеріальними цінностями, розрахунковими транспортними та/або товаросупровідними документами. Всі інші кредити, крім розрахункових, забезпечуються майном, що належить за правом власності боржнику та/або його немайновими правами.

Державне кредитування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та гарантування державою комерційних кредитів, що надаються цим суб'єктам, в Українській РСР здійснюється через банк для зовнішньоекономічної діяльності Української РСР та інші уповноважені банки.

Умови державного кредитування та гарантування державою комерційних кредитів визначаються кредитними угодами (договорами), що укладаються між відповідними суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та банком для зовнішньоекономічної діяльності Української РСР.

Рішення про надання державних кредитів та гарантій приймається банком для зовнішньоекономічної діяльності Української РСР в межах лімітів державного кредитування зовнішньоекономічної діяльності у діючій на території Української РСР валюті та в іноземних валютах за поданням суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та за результатами експертної оцінки техніко-економічного обгрунтування об'єкта кредитування та умов окупності кредитів. Банк для зовнішньоекономічної діяльності Української РСР має повідомити про своє рішення подавця заявки на державний кредит (державну гарантію комерційного кредиту) у місячний строк з дня подання зазначеної заявки. В разі відсутності вищезазначеної експертної оцінки об'єкту кредитування відмова у державному кредитуванні (гарантуванні державою комерційного кредиту) суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності з підстав недоцільності не дозволяється.

Розмір державного кредиту (державної гарантії комерційного кредиту), що надається у діючій на території Української РСР валюті та/або в іноземній валюті одному суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності протягом одного року, не може перевищувати 5 процентів від відповідних річних лімітів державного кредитування зовнішньоекономічних операцій.

Всі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, які надають кредити іноземним суб'єктам господарської діяльності або одержують у них кредити, повинні протягом трьох робочих днів надіслати у Національний банк України інформацію про зазначені кредити (загальна сума, валюта на строк кредиту) згідно з встановленою Національним банком України формою. Національний банк України може запроваджувати ліцензування одержання кредитів в іноземній валюті суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності від іноземних суб'єктів господарської діяльності в разі виникнення обставин, зазначених в статті 16 цього Закону, та ліцензування надання кредитів в іноземній валюті суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності в разі виникнення обставин, зазначених в статті 16 цього Закону.

Стаття 15. Страхування зовнішньоекономічних операцій

Страхування зовнішньоекономічних операцій в Українській РСР здійснюється комерційними страховими компаніями (державними, акціонерними, іноземними, змішаними, кооперативними та іншими), а також іншими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, до статутного предмету діяльності яких входять страхові операції (страхування). Вибір страхової компанії (страхувача) здійснюється суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності самостійно.

Страхування зовнішньоекономічних операцій з боку суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності здійснюється в Українській РСР на договірних засадах і є добровільним, якщо інше не передбачено законами Української РСР.

Страхування зовнішньоекономічних операцій здійснюється в Українській РСР щодо ризиків, які існують у світовій практиці.

Страхування експортних кредитів, позик, окремих контрактів на поставку машин і обладнання, інвестицій як на території Української РСР, так і за її межами здійснюється спеціалізованим страховим акціонерним товариством, контрольний пакет акцій якого належить уряду Української РСР.

Стаття 16. Ліцензування і квотування зовнішньоекономічних операцій

Ліцензування та квотування експорту та імпорту запроваджується Українською РСР самостійно в особі її державних органів у таких випадках:

— в разі різкого погіршення розрахункового балансу Української РСР якщо негативне сальдо його перевищує на відповідну дату 25 процентів від загальної суми валютних вимог Української РСР;

— в разі досягнення встановленого Верховною Радою Української РСР рівня зовнішньої заборгованості;

— в разі значного порушення рівноваги по певних товарах на внутрішньому ринку Української РСР, особливо по сільськогосподарській продукції, продуктах рибальства, продукції харчової промисловості та промислових товарах народного споживання першочергової потреби;

(Продовження на 12-й стор.).

ПРО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМ

(Продовження. Початок на 3-й, 6-й, 7-й, 10-й, 11-й стор.).

— при необхідності забезпечити певні пропорції між імпортною та вітчизняною сировиною у виробництві;

— при необхідності здійснення заходів у відповідь на дискримінаційні дії інших держав;

— в разі порушення суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності правових норм цієї діяльності, встановлених даним Законом (запроваджується як санкція режим ліцензування);

— відповідно до міжнародних товарних угод, які укладає або до яких приєднується Українська РСР (запроваджується режим квотування).

Товарообмінні (бартерні) операції суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюються без розрахунків через банки, підлягають ліцензуванню Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР в разі негативного сальдо балансу розрахунків суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності за попередній фінансовий рік. Зазначений суб'єкт повинен додати банківську довідку про стан його розрахунків до заявки на ліцензію. Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР не має права відмовити в ліцензії на товарообмінні (бартерні) операції в разі, якщо сальдо балансу розрахунків суб'єкта є позитивним. Ліцензія видається згідно з процедурою, встановленою цією статтею.

В Українській РСР запроваджуються такі види експортних (імпортних) ліцензій:

— генеральна ліцензія;

— разова (індивідуальна) ліцензія;

— відкрита індивідуальна ліцензія.

По кожному виду товару встановлюється лише один вид ліцензії.

Квотування здійснюється шляхом встановлення режиму видачі індивідуальних ліцензій згідно з цією статтею, причому загальний обсяг експорту (імпорту) за цими ліцензіями не повинен перевищувати обсягу встановленої квоти. В Українській РСР запроваджуються такі види експортних (імпортних) квот (контингентів):

— глобальні квоти (контингенти);

— групові квоти (контингенти);

— індивідуальні квоти (контингенти).

По кожному виду товару може встановлюватись лише один вид квоти.

Рішення про встановлення режиму ліцензування та квотування експорту (імпорту) приймається Верховною Радою Української РСР за поданням Ради Міністрів Української РСР з визначенням списку конкретних товарів, що підпадають під режим ліцензування та квотування, і строків дії цього режиму по кожному товару.

Ліцензії на експорт (імпорт) товарів видаються Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР.

Ліцензування операцій по переміщенню валютних коштів між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності з метою інвестицій та/або надання (одержання) кредитів здійснюється Національним банком України.

Забороняється одночасне встановлення до одних і тих же товарів режиму ліцензування і квотування, режиму оподаткування експорту (імпорту) за винятком випадків, передбачених цією статтею, та режиму попередніх імпортних депозитів відповідно до статті 19 цього Закону.

Інформація про перелік товарів та/або країн, що підпадають під режим ліцензування та квотування, із зазначенням виду ліцензії або квоти по кожному товару (або по кожній групі товарів) повинна бути доведена до відома суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності не менш як за 60 днів до дати запровадження режиму ліцензування (квотування) шляхом опублікування її в офіційних загальнодоступних засобах інформації Української РСР, а також негайно доводиться до відома органів державного митного контролю Української РСР.

Режим ліцензування і квотування експорту та імпорту набирає чинності лише по закінченні 60 днів з моменту зазначеного офіційного опублікування. При цьому до порядку опублікування зазначеної інформації застосовуються правила статті 12 цього Закону.

Ліцензії видаються на підставі заяв суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, складених згідно з формою, яку затверджено та опубліковано Міністерством зовнішньоекономічної діяльності Української РСР.

Заявка на ліцензію повинна мати такі реквізити: номер заявки, офіційне найменування суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності та номер свідоцтва учасника зовнішньоекономічної діяльності, найменування та код товару (товарів), виготовлювач, споживач товару, шифр та назву країни (країн), у яку (які) товар експортується або з якої (яких) він імпортується, строк дії, кількість або вартість товару (в разі квотування експорту та імпорту і видачі відкритої індивідуальної ліцензії), митниця, повне найменування та адреса продавця і покупця, вид угоди, валюта платежу, одиниця виміру товару, ціна товару, погодження, ім'я керівника подавця, орган, який видав ліцензію, особливі умови ліцензії.

В разі прийняття рішення про видачу ліцензії на бланку заявки ставиться номер та вид ліцензії, підпис посадової особи, яка видала ліцензію, і печатка відповідної установи. Бланк заявки, на якому проставлені зазначені вище реквізити, є документом, що засвідчує наявність ліцензії.

Наявність у подавця заявки контракту, який було укладено до прийняття рішення про видачу ліцензії, не є підставою для її видачі.

Рішення про видачу ліцензії або про відмову в її видачі видається подавцю заяви не пізніш як у 30-денний строк з дня реєстрації поданої заяви у спеціальному реєстрі протягом двох робочих днів з дня її надходження. Рішення щодо заявки на ліцензію реєструється у Державному реєстрі експортних та імпортних ліцензій, зміст якого відкрито для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Рішення про відмову у видачі ліцензії має бути мотивованим і надсилається (видається) подавцю у письмовій формі.

В разі відсутності зареєстрованого рішення щодо заявки на ліцензію у встановлений законом строк або в разі необгрунтованості відмови у видачі ліцензії подавець заявки може звернутися за захистом своїх прав до арбітражних або судових органів Української РСР. За видачу ліцензії стягується державний збір, розмір якого встановлюється Радою Міністрів Української РСР і який має відповідати фактичним витратам держави на здійснення операцій по видачі ліцензії.

Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР не має права вимагати у подавця додаткову інформацію крім тієї, що міститься у заявці.

В разі запровадження режиму квотування заявки на індивідуальні ліцензії розглядаються Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР в порядку їх надходження, який визначається згідно з датами їх реєстрації.

Якщо на момент надходження заявки встановлену квоту вичерпано, прийняття та реєстрація заявок не здійснюється. Про факт вичерпання квоти має бути протягом семи робочих днів з моменту їх вичерпання офіційно повідомлено суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності, який подав відповідну заявку.

Копія ліцензії, яку одержав суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності, додається до вантажної митної декларації і є підставою для пропуску через митницю вантажів, які підпадають під режим ліцензування та квотування.

Органи державного митного контролю Української РСР надсилають протягом трьох робочих днів до Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР повідомлення про проходження через митний кордон товарів, що підлягають ліцензуванню і квотуванню.

У випадку ліцензування переказу коштів в іноземній валюті з метою інвестицій та надання (одержання) кредитів банківсько-кредитні установи, які здійснюють операції щодо переказу коштів, надсилають відповідну інформацію до Національного банку України протягом трьох робочих днів.

Порядок видачі ліцензії в разі ліцензування операцій, пов'язаних із переказом валютних коштів з метою інвестицій та кредитування, визначається Національним банком України з урахуванням процедури видачі ліцензій, встановленої цією статтею. При цьому зазначений 60-денний строк між датою офіційного повідомлення про запровадження режиму ліцензування та датою набрання цим режимом чинності у випадку ліцензування переказу валютних коштів з метою інвестицій та кредитування не є обов'язковим.

Стаття 17. Заборона окремих видів експорту та імпорту

В Українській РСР забороняється:

— експорт з території Української РСР предметів, що становлять національне, історичне або культурне надбання українського народу, яке визначається згідно із законами Української РСР;

— імпорт або транзит будь-яких товарів, про які заздалегідь відомо, що вони можуть завдати шкоди здоров'ю або становити загрозу життю населення та тваринного світу, або призвести до руйнування навколишнього середовища;

— імпорт продукції та послуг, які містять пропаганду ідей війни, расизму та расової дискримінації, геноциду та інших, які суперечать відповідним нормам Конституції (Основного Закону) Української РСР;

— експорт та імпорт товарів, які здійснюються з порушенням прав промислової та інтелектуальної власності.

Конкретний перелік товарів, що підпадають під дію цієї статті, затверджується Верховною Радою Української РСР за поданням Ради Міністрів Української РСР.

Контроль за виконанням вимог, що містяться в цій статті, покладається на митні органи Української РСР та Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР.

Стаття 18. Порядок встановлення і використання технічних, фармакологічних, санітарних, фітосанітарних, ветеринарних та екологічних стандартів та вимог

На територію Української РСР дозволяється імпорт лише тих товарів, які за своїми технічними, фармакологічними, санітарними, фітосанітарними, ветеринарними та екологічними характеристиками не порушують мінімальних умов відповідних стандартів та вимог, що діють на території Української РСР.

В разі відсутності національних стандартів та вимог Української РСР на певний товар застосовуються відповідні міжнародні стандарти та вимоги або іноземні стандарти та вимоги, що діють в провідних країнах-експортерах зазначених товарів.

Технічні, фармакологічні, санітарні, фітосанітарні, ветеринарні та екологічні стандарти та вимоги, а також процедури їх застосування не можуть використовуватись з метою створення нетарифних бар'єрів для здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами цієї діяльності.

Органи державного управління Української РСР, що за законами Української РСР уповноважені розробляти та запроваджувати зазначені в цій статті стандарти та вимоги, повинні офіційно публікувати ці стандарти та вимоги у загальнодоступних засобах інформації Української РСР не менш як за 60 днів до набрання ними чинності, а у надзвичайних ситуаціях, які становлять загрозу життю та здоров'ю населення, тваринному та рослинному світу, в ситуаціях екологічного лиха зазначені стандарти та вимоги набирають чинності з моменту опублікування.

В разі невиконання зазначеної в цьому пункті вимоги відповідні органи державного управління несуть матеріальну відповідальність перед суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності за шкоду, яку заподіяно їм несвоєчасною публікацією інформації про запровадження нових стандартів та вимог.

Товари, що імпортуються на територію Української РСР, підлягають обов'язковій сертифікації на предмет їх відповідності фармакологічним, санітарним, фітосанітарним, ветеринарним та екологічним нормам, якщо відповідні вимоги діють і щодо аналогічних товарів національного виробництва згідно із законами Української РСР. До товарів, що імпортуються на територію Української РСР, застосовується національний режим їх сертифікації.

У разі імпорту товарів, які не мають аналогів в Українській РСР, суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності, який здійснює імпорт, або іноземний суб'єкт господарської діяльності, який здійснює експорт, повинен пред'явити сертифікат, який засвідчує відповідність технічних, фармакологічних, санітарних, фітосанітарних, ветеринарних та екологічних характеристик цього товару чинним міжнародним стандартам та вимогам або національним стандартам та вимогам країни, яка є провідною в експорті цього товару.

Іноземні суб'єкти господарської діяльності можуть пред'являти згідно з цією статтею сертифікати, що засвідчують відповідність товару зазначеним у цій статті стандартам і вимогам, які діють у країні іноземного експортера, в тому разі, якщо Українська РСР уклала угоду з відповідною державою про взаємне визнання результатів сертифікації товарів.

Відмова у видачі сертифікатів, зазначених в цій статті, має бути обгрунтована і видана подавцю в письмовій формі у встановлені для процедури сертифікації строки. В разі незгоди з відмовою подавець має право оскаржити зазначену відмову в судовому або арбітражному порядку.

Стаття 19. Спеціальні імпортні процедури

До спеціальних імпортних процедур, що застосовуються в Українській РСР, належать:

— застосування процедури міжнародних торгів або аналогічних їм процедур;

— режим попередніх імпортних депозитів, що вносяться у банки.

Державні закупки по імпорту комплексного устаткування або масових партій інших товарів з використанням коштів Державного валютного фонду Української РСР мають обов'язково провадитись з використанням процедури міжнародних торгів.

Режим попередніх імпортних депозитів запроваджується Національним банком України з метою регулювання платіжного балансу Української РСР. При цьому Національний банк України встановлює порядок здійснення операцій з попередніми імпортними депозитами та відносний розмір сум депозитів у процентах до вартості договору (контракту), який не може перевищувати 50 процентів.

Попередній імпортний депозит відкривається не пізніше трьох робочих днів з моменту набрання договором (контрактом) юридичної сили. В разі порушення зазначеного строку або інших умов відкриття попередніх імпортних депозитів до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності застосовуються санкції, які визначаються порядком, затвердженим Національним банком України.

Кошти, що надходять на рахунки попередніх імпортних депозитів, відображаються на зведеному спеціальному рахунку, який відкривається кожним комерційним банком, що веде операції з попередніми імпортними депозитами, на користь Національного банку України. Зазначені кошти знаходяться у розпорядженні Національного банку України.

Суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності, що відкрив попередній імпортний депозит, відповідним банком видається довідка встановленої форми, яка є підставою для пропуску товару через митний кордон Української РСР та республік Союзу РСР. В разі передачі товару іноземними суб'єктами господарської діяльності через банківсько-кредитні установи Української РСР і відсутно-

сті перети…
го кордону…
та республ…
значена в …
відка є під…
дення роз…
ним суб'є…
діяльності …
кредитні …
ської РСР …
через мит…
суми готів…

Заборон…
ня режиму…
портних д…
варів, до …
ться режи…
квотування…

**Статтея …
ні заход…
ньоеконо…**

Жоден …
ньоекономі…
винятком …
них в цій …
ва на мон…
ньоекономі…
При цьому…
монополії …
нення буд…
зовнішньое…
ності або …
ми цієї ді…
жать одно…
стки у заг…
порту …
вару …
перевищує…

Виключн…
ми Україн…
жавою суб…
економічн…
здійснюват…
порт озбр…
військової…
альних …
бів для …
бухових …
матеріалів…
ріали у в…
мінюючих …
гій, устат…
спеціальни…
ріалів та …
послуг, д…
випроміню…
ших видів…
логій і п…
час вико…
створенні …
вої техні…
державну …
ської …
закона…
дорогоцін…
сплавів, …
міння; на…
тропних з…
рів мисте…
предметів …
Українськ…

Признач…
них суб'є…
номічної …
жуть здій…
експорт т…
лювання в…
но-імпорт…
жить до …
Міністрів …
яка має п…
шення з …
сіями Вер…
їнської Р…

Встанов…
формі де…
на експор…
видів тов…
у цьому п…
ться і мо…
ним у су…
ражному …
організаці…
жавні, не …
нювати …
чи побічн…
іншим су…
економічн…
но здійсн…
ність або …
винятком …
зазначени…

Добров…
б'єктів …
ної діяль…
ються на …
(асоціації …
церни, т…
палати, с…
тутною м…

ПРО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

...я додаткову
...тієї, що мі-
...

...адження ре-
... заявки на
...іцензії роз-
...іністерством
...чних зв'яз-
... РСР в по-
...ження, який
...но з датами

...ент надход-
...встановлену
..., прийняття
...вок не здій-
...факт вичер-
... бути протя-
... днів з мо-
...ання офіцій-
...уб'єкту зов-
...ої діяльно-
... відповідну

..., яку одер-
...ішньоеконо-
..., додається
...итної декла-
...ою для про-
...ницю ванта-
...ють під ре-
...я та квоту-

...зного митно-
... Української
... протягом
...ів до Мініс-
...ньоекономіч-
... Української
...ня про про-
... митний кор-
... підлягають
... квотуванню.

...ліцензування
... в іноземній
...інвестицій та
...ння) креди-
...редитні уста-
...ють опера-
...зу коштів,
...відну інфор-
...ального бан-
...тягом трьох

...ї ліцензії в
...я операцій,
...ереказом ва-
...з метою ін-
...редитування,
...аціональним
... з урахуван-
...идачі ліцен-
... цією стат-
... зазначений
... між датою
...рмлення про
... режиму лі-
...атою набран-
... чинності у
...вання пере-
...оштів з ме-
... та кредиту-
...язковим.

...борона окре-
...порту та ім-

... РСР забо-

...ериторії Ук-
...редметів, що
...нальне, істо-
...урне надбан-
... народу, яке
...дно із зако-
...ї РСР;

...бо транзит
...ів, про які
...мо, що вони
... шкоди здо-
...вити загрозу
... та тварин-
...призвести до
...вколишнього

...дукції та по-
... пропаганду
...зму та расо-
...ії, геноциду
...перечать від-
...м Конститу-
...акону) Укра-

...а імпорт то-
...юються з по-
... промислової
...ої власності.
...ерелік това-
...ють під дію

цієї статті, затверджується Верховною Радою Української РСР за поданням Ради Міністрів Української РСР.

Контроль за виконанням вимог, що містяться в цій статті, покладається на митні органи Української РСР та Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР.

Стаття 18. Порядок встановлення і використання технічних, фармакологічних, санітарних, фітосанітарних, ветеринарних та екологічних стандартів та вимог

На територію Української РСР дозволяється імпорт лише тих товарів, які за своїми технічними, фармакологічними, санітарними, фітосанітарними, ветеринарними та екологічними характеристиками не порушують мінімальних умов відповідних стандартів та вимог, що діють на території Української РСР.

В разі відсутності національних стандартів та вимог Української РСР на певний товар застосовуються відповідні міжнародні стандарти та вимоги або іноземні стандарти та вимоги, що діють в провідних країнах-експортерах зазначених товарів.

Технічні, фармакологічні, санітарні, фітосанітарні, ветеринарні та екологічні стандарти та вимоги, а також процедури їх застосування не можуть використовуватись з метою створення нетарифних бар'єрів для здійснення зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами цієї діяльності.

Органи державного управління Української РСР, що за законами Української РСР уповноважені розробляти та запроваджувати зазначені в цій статті стандарти та вимоги, повинні офіційно публікувати ці стандарти та вимоги у загальнодоступних засобах інформації Української РСР не менш як за 60 днів до набрання ними чинності, а у надзвичайних ситуаціях, які становлять загрозу життю та здоров'ю населення, тваринному та рослинному світу, в ситуаціях екологічного лиха зазначені стандарти та вимоги набирають чинності з моменту опублікування.

В разі невиконання зазначеної в цьому пункті вимоги відповідні органи державного управління несуть матеріальну відповідальність перед суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності за шкоду, яку заподіяно їм несвоєчасною публікацією інформації про запровадження нових стандартів та вимог.

Товари, що імпортуються на територію Української РСР, підлягають обов'язковій сертифікації на предмет їх відповідності фармакологічним, санітарним, фітосанітарним, ветеринарним та екологічним нормам, якщо відповідні вимоги діють і щодо аналогічних товарів національного виробництва згідно із законами Української РСР. До товарів, що імпортуються на територію Української РСР, застосовується національний режим їх сертифікації.

У разі імпорту товарів, які не мають аналогів в Українській РСР, суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності, який здійснює імпорт, або іноземний суб'єкт господарської діяльності, який здійснює експорт, повинен пред'явити сертифікат, який засвідчує відповідність технічних, фармакологічних, санітарних, фітосанітарних, ветеринарних та екологічних характеристик цього товару чинним міжнародним стандартам та вимогам або національним стандартам та вимогам країни, яка є провідною в експорті цього товару.

Іноземні суб'єкти господарської діяльності можуть пред'являти згідно з цією статтею сертифікати, що засвідчують відповідність товару зазначеним у цій статті стандартам і вимогам, які діють у країні іноземного експортера, в тому разі, якщо Українська РСР уклала угоду з відповідною державою про взаємне визнання результатів сертифікації товарів.

Відмова у видачі сертифікатів, зазначених в цій статті, має бути обгрунтована і видана подавцю в письмовій формі у встановлені для процедури сертифікації строки. В разі незгоди з відмовою подавець має право оскаржити зазначену відмову в судовому або арбітражному порядку.

Стаття 19. Спеціальні імпортні процедури

До спеціальних імпортних процедур, що застосовуються в Українській РСР, належать:

— застосування процедури міжнародних торгів або аналогічних їм процедур;

— режим попередніх імпортних депозитів, що вносяться у банки.

Державні закупки по імпорту комплексного устаткування або масових партій інших товарів з використанням коштів Державного валютного фонду Української РСР мають обов'язково провадитись з використанням процедури міжнародних торгів.

Режим попередніх імпортних депозитів запроваджується Національним банком України з метою регулювання платіжного балансу Української РСР. При цьому Національний банк України встановлює порядок здійснення операцій з попередніми імпортними депозитами та відносний розмір сум депозитів у процентах до вартості договору (контракту), який не може перевищувати 50 процентів.

Попередній імпортний депозит відкривається не пізніше трьох робочих днів з моменту набрання договором (контрактом) юридичної сили. В разі порушення зазначеного строку або інших умов відкриття попередніх імпортних депозитів до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності застосовуються санкції, які визначаються порядком, затвердженим Національним банком України.

Кошти, що надходять на рахунки попередніх імпортних депозитів, відображаються на зведеному спеціальному рахунку, який відкривається кожним комерційним банком, що веде операції з попередніми імпортними депозитами, на користь Національного банку України. Зазначені кошти знаходяться у розпорядженні Національного банку України.

Суб'єкту зовнішньоекономічної діяльності, що відкрив попередній імпортний депозит, відповідним банком видається довідка встановленої форми, яка є підставою для пропуску товару через митний кордон Української РСР та республік Союзу РСР. В разі передачі товару іноземними суб'єктами господарської діяльності через банківсько-кредитні установи Української РСР і відсутності перетину товаром митного кордону Української РСР та республік Союзу РСР зазначена в цьому пункті довідка є підставою для проведення розрахунків з іноземним суб'єктом господарської діяльності через банківсько-кредитні установи Української РСР або для пропуску через митницю відповідної суми готівкою.

Забороняється застосування режиму попередніх імпортних депозитів щодо товарів, до яких запроваджується режим ліцензування і квотування імпорту.

Стаття 20. Антимонопольні заход[illegible] та[illegible] зовнішньоеконом[illegible]ної [illegible]льності

Жоден з суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, за винятком випадків, зазначених в цій статті, не має права на монополію у зовнішньоекономічній діяльності. При цьому під встановленням монополії розуміється досягнення будь-яким суб'єктом зовнішньоекономічної діяльності або кількома суб'єктами цієї діяльності, що належать одному власнику, частки у загальному обсязі експорту [illegible] ого товару [illegible], яка перевищує 50 процентів.

Виключно уповноваженими Українською РСР як державою суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності може здійснюватись експорт та імпорт озброєнь, боєприпасів, військової техніки та спеціальних [illegible]лек[illegible]их виробів для [illegible]виро[illegible]цтва, вибухових речовин, ядерних матеріалів (включаючи матеріали у вигляді тепловипромінюючих зборок), технологій, устаткування, установок, спеціальних неядерних матеріалів та пов'язаних з ними послуг, джерел іонізуючого випромінювання, а також інших видів продукції, технологій і послуг, які в даний час використовуються при створенні озброєнь і військової техніки або становлять державну таємницю Української [illegible] яка в[illegible]ається закона[illegible] Української РСР; дорогоцінних металів та сплавів, дорогоцінного каміння; наркотичних і психотропних засобів; експорт творів мистецтва і старовинних предметів з музейних фондів Української РСР.

Призначення уповноважених суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, які можуть здійснювати зазначені експорт та імпорт, та регулювання відповідних експортно-імпортних операцій належить до компетенції Ради Міністрів Української РСР, яка має погоджувати свої рішення з відповідними комісіями Верховної Ради Української РСР.

Встановлення у будь-якій формі державної монополії на експорт та імпорт інших видів товарів, не зазначених у цьому пункті, не дозволяється і може бути оскарженим у судовому або арбітражному порядку. Будь-які організації, в тому числі державні, не мають права здійснювати функції, що прямо чи побічно перешкоджають іншим суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності вільно здійснювати таку діяльність або в іншій формі, за винятком випадків, прямо зазначених в цьому Законі.

Добровільні об'єднання суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, які створюються на договірних засадах (асоціації, консорціуми, концерни, торговельні доми та палати, спілки та інші), статутною метою яких є оптимізація умов здійснення зовнішньоекономічних операцій їх учасників з іноземними суб'єктами господарської діяльності, при проведенні власної зовнішньоекономічної діяльності не підпадають під дію антимонопольних заходів, які запроваджуються в Українській РСР.

Ніяке добровільне об'єднання, зазначене в цій статті, не має права вносити до своїх статутних документів положення або своїми діями створювати прямо чи побічно умови, які перешкоджають вільному здійсненню зовнішньоекономічної діяльності будь-якими суб'єктами такої діяльності, в тому числі суб'єктами, які є членами зазначених об'єднань. Забороняються узгоджені дії, угоди, договори, явні і таємні союзи та коаліції, якщо вони мають на меті або можуть в результаті перешкодити, обмежити конкуренцію на зовнішньому ринку і якщо вони спрямовані в тому числі на те, щоб:

— обмежити доступ на ринок інших підприємств або обмежити свободу конкуренції;

— перешкодити встановленню вільних ринкових цін, штучно викликаючи їх зростання або падіння;

— розподіляти ринки збуту або джерела постачання. Недійсними є ніякі зобов'язання, угоди або умови договору, що належать до обмежувальної ділової практики.

За дії, які прямо призводять до встановлення монополії у будь-якій галузі зовнішньоекономічної діяльності або за систематичні дії, які мають на меті встановлення такої монополії (за винятком випадків, зазначених в частині другій і четвертій цієї статті), держава або інші суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності несуть відповідальність згідно з цим Законом та антимонопольним законодавством Української РСР.

У разі, якщо існування монополії у будь-якій галузі зовнішньоекономічної діяльності спричиняється існуванням монополії на виробництво відповідних товарів, до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, які є монополістами, застосовуються норми антимонопольного законодавства Української РСР на підставі монополізації відповідної галузі виробництва.

Стаття 21. Державне замовлення

Державні органи управління Української РСР та місцеві Ради народних депутатів Української РСР мають право розміщувати, як правило, на конкурсній основі державні замовлення на виробництво, експорт і імпорт товарів серед суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності приймають державні замовлення виключно на добровільних засадах на умовах і в обсязі, які визначаються цивільно-правовими договорами (контрактами), що укладаються між цими суб'єктами та державним замовником.

Іноземні суб'єкти господарської діяльності користуються рівними правами і мають нести рівні обов'язки з суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності Української РСР в разі проведення конкурсу на розміщення державного замовлення.

Стаття 22. Облік зовнішньоекономічних операцій, звітність та ревізія (аудит) суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності ведуть бухгалтерський та оперативний облік зовнішньоекономічних операцій, а також ведуть статистичну звітність, що надсилається органам державної статистики Української РСР.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності в галузі обліку і звітності, а також комерційної таємниці керуються Законом Української РСР «Про підприємства в Українській РСР».

Для бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності користуються планом рахунків та інструкцією про його використання, що діють на території Української РСР, та відповідними змінами та доповненнями, що відбивають специфіку зовнішньоекономічної діяльності.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності самостійно визначають порядок аналітичного обліку зовнішньоекономічної діяльності, запроваджують відповідні субрахунки.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності відбивають цю діяльність та її результати у своїй річній фінансовій звітності окремо зазначеними показниками:

— у бухгалтерському балансі окремо виділяються кошти (активи), що знаходяться у зовнішньоекономічному обороті (товари, документи, цінні папери), а також їх джерела (пасиви): кредити, заборгованість, одержані прибутки тощо;

— у звіті про прибутки та збитки окремо відбивається виручка від зовнішньоекономічних операцій та відповідні витрати. У додатку (коментарі) до річного фінансового звіту робляться необхідні пояснення щодо наведених показників зовнішньоекономічної діяльності.

Державній податковій інспекції крім річного фінансового звіту надається також інформація про суми сплачених податків на імпорт та експорт — щомісяця, не пізніше 10 числа місяця, що слідує за звітним. Національному банку України (або за його дорученням — банку для зовнішньоекономічної діяльності Української РСР) надається інформація про суми по обов'язковому розподілу частини виручки в іноземній валюті — чотири рази на рік; не пізніше 15 числа місяця, що слідує за звітним періодом.

Банківсько-кредитні установи, що здійснюють кредитування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, мають право на одержання необхідної інформації про фінансовий стан цих суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх платоспроможність згідно з умовами письмових угод про кредитування.

Забороняється вимагати подання статистичної звітності з порушенням встановленого цим Законом порядку. Відомості, не передбачені державною статистичною звітністю, суб'єктами зовнішньо-

економічної ...
жуть бути п...
ній основі а...
ним органам...
встановленом...
раїнської РС...

Ревізія (а...
економічної ...
битої у рі...
звітах суб'є...
економічної ...
снюється уп...
це незалежн...
ми організа...
до чинних ...
тів, які рег...
ську діяльні...
Української ...

Податкова...
тів зовнішнь...
яльності про...
ми державно...
спекції згід...
цією не част...
на рік.

Стаття 23...
забезпечення...
номічної ді...

Кожний су...
економічної ...
право на ...
якої інформ...
для здійсне...
сті, що не с...
ної або ком...
ці. Обсяг ...
становить д...
цю, визнач...
законом Укр...

Склад і о...
таємниці ви...
но із Закон...
РСР «Про ...
Українській ...

Кожний су...
економічної ...
право на св...
лення з оф...
ми законів ...
тивних акт...
інформацією...
них, що ре...
ни, які прям...
суються зо...
ної діяльнос...
гани, відомс...
що видають ...
зобов'язані ...
кувати їх у...
них засобах...
раїнської Р...
значені акти...
бирати чин...
ційної пуб...
суб'єкт зовн...
діяльності м...
посереднє о...
мації від де...
які за вимог...
нішньоеконо...
зобов'язані ...
нові операти...
повні офіцій...
тивних акті...

Зведення ...
формації пр...
номічну ді...
Державний ...
тистиці (Де...
їнської РСР...
що надсила...
ковому пор...
які здійсню...
гулювання ...
мічної діяль...
органи, орг...
митного ко...
нальний бан...
ші).

За резул...
року Держ...
ської РСР м...
давати стат...
у внутрішн...
(зовнішньото...
нах про ста...
зовнішньоек...
ків Українськ...

Міністерст...
раїнської Р...
мості про ...
зовнішньото...
платіжного ...
хунковий ба...
нішньої за...
про золото...
Української ...

Держкомс...
РСР, крім в...
них збірник...

ЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

варом митно-
аїнської РСР
юзу РСР за-
у пункті до-
ю для прове-
ків з інозем-
господарської
з банківсько-
ови Україн-
для пропуску
відповідної

я застосуван-
передніх ім-
тів щодо то-
запроваджує-
іцензування і
орту.

Антимонополь-
зовніш-
діяльності

'єктів зовніш-
діяльності, за
ків, зазначе-
, не має пра-
ю у зовніш-
діяльності.
становленням
іється досяг-
м суб'єктом
ічної діяль-
ома суб'єкта-
сті, що нале-
ласнику, ча-
му обсязі екс-
ого то-
, яка
процентів.

повноважени-
РСР як дер-
ии зовнішньо-
льності може
експорт та ім-
боєприпасів,
та спеці-
их виро-
цтва, ви-
ин, ядерних
очаючи мате-
тепловипро-
ок), техноло-
я, установок,
дерних мате-
аних з ними
іонізуючого
а також ін-
укції, техно-
які в даний
уються при
нь і військо-
становлять
ицю Украін-
ається
РСР;
металів та
цінного ка-
них і психо-
експорт тво-
старовинних
ейних фондів
Р.

уповноваже-
овнішньоеко-
ості, які мо-
ти зазначені
рт, та регу-
них експорт-
ерацій нале-
енції Ради
їнської РСР,
увати свої рі-
дними комі-
Ради Укра-

у будь-якій
ої монополії
мпорт інших
е зазначених
не дозволяє-
ти оскарже-
у або арбіт-
ку. Будь-які
му числі дер-
права здійс-
ї, що прямо
решкоджають
зовнішньо-
льності віль-
таку діяль-
ій формі, за
дків, прямо
ому Законі.

б'єднання су-
ньоекономіч-
які створю-
рних засадах
рціуми, кон-
ьні доми та
а інші), ста-
ких є опти-

мізація умов здійснення зовнішньоекономічних операцій їх учасників з іноземними суб'єктами господарської діяльності, при проведенні власної зовнішньоекономічної діяльності не підпадають під дію антимонопольних заходів, які запроваджуються в Українській РСР.

Ніяке добровільне об'єднання, зазначене в цій статті, не має права вносити до своїх статутних документів положення або своїми діями створювати прямо чи побічно умови, які перешкоджають вільному здійсненню зовнішньоекономічної діяльності будь-якими суб'єктами такої діяльності, в тому числі суб'єктами, які є членами зазначених об'єднань. Забороняються узгоджені дії, угоди, договори, явні і таємні союзи та коаліції, якщо вони мають на меті або можуть в результаті перешкодити, обмежити конкуренцію на зовнішньому ринку і якщо вони спрямовані в тому числі на те, щоб:

— обмежити доступ на ринок інших підприємств або обмежити свободу конкуренції;

— перешкодити встановленню вільних ринкових цін, штучно викликаючи їх зростання або падіння;

— розподіляти ринки збуту або джерела постачання. Недійсними є ніякі зобов'язання, угоди або умови договору, що належать до обмежувальної ділової практики.

За дії, які прямо призводять до встановлення монополії у будь-якій галузі зовнішньоекономічної діяльності або за систематичні дії, які мають на меті встановлення такої монополії (за винятком випадків, зазначених в частині другій і четвертій цієї статті), держава або інші суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності несуть відповідальність згідно з цим Законом та антимонопольним законодавством Української РСР.

У разі, якщо існування монополії у будь-якій галузі зовнішньоекономічної діяльності спричиняється існуванням монополії на виробництво відповідних товарів, до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, які є монополістами, застосовуються норми антимонопольного законодавства Української РСР на підставі монополізації відповідної галузі виробництва.

Стаття 21. Державне замовлення

Державні органи управління Української РСР та місцеві Ради народних депутатів Української РСР мають право розміщувати, як правило, на конкурсній основі державні замовлення на виробництво, експорт і імпорт товарів серед суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності приймають державні замовлення виключно на добровільних засадах на умовах і в обсязі, які визначаються цивільноправовими договорами (контрактами), що укладаються між цими суб'єктами та державним замовником.

Іноземні суб'єкти господарської діяльності користуються рівними правами і мають нести рівні обов'язки з суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності Української РСР в разі проведення конкурсу на розміщення державного замовлення.

Стаття 22. Облік зовнішньоекономічних операцій, звітність та ревізія (аудит) суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності ведуть бухгалтерський та оперативний облік зовнішньоекономічних операцій, а також ведуть статистичну звітність, що надсилається органам державної статистики Української РСР.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності в галузі обліку і звітності, а також комерційної таємниці керуються Законом Української РСР «Про підприємства в Українській РСР».

Для бухгалтерського обліку зовнішньоекономічних операцій суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності користуються планом рахунків та інструкцією про його використання, що діють на території Української РСР, та відповідними змінами та доповненнями, що відбивають специфіку зовнішньоекономічної діяльності.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності самостійно визначають порядок аналітичного обліку зовнішньоекономічної діяльності, запроваджують відповідні субрахунки.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності відбивають цю діяльність та її результати у своїй річній фінансовій звітності окремо зазначеними показниками:

— у бухгалтерському балансі окремо виділяються кошти (активи), що знаходяться у зовнішньоекономічному обороті (товари, документи, цінні папери), а також їх джерела (пасиви): кредити, заборгованість, одержані прибутки тощо;

— у звіті про прибутки та збитки окремо відбивається виручка від зовнішньоекономічних операцій та відповідні витрати. У додатку (коментарі) до річного фінансового звіту робляться необхідні пояснення щодо наведених показників зовнішньоекономічної діяльності.

Державній податковій інспекції крім річного фінансового звіту надається також інформація про суми сплачених податків на імпорт та експорт — щомісяця, не пізніше 10 числа місяця, що слідує за звітним. Національному банку України (або за його дорученням — банку для зовнішньоекономічної діяльності Української РСР) надається інформація про суми по обов'язковому розподілу частини виручки в іноземній валюті — чотири рази на рік; не пізніше 15 числа місяця, що слідує за звітним періодом.

Банківсько-кредитні установи, що здійснюють кредитування суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, мають право на одержання необхідної інформації про фінансовий стан цих суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та їх платоспроможність згідно з умовами письмових угод про кредитування.

Забороняється вимагати подання статистичної звітності з порушенням встановленого цим Законом порядку. Відомості, не передбачені державною статистичною звітністю, суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності можуть бути подані на договірній основі або правоохоронним органам на їх вимогу у встановленому законами Української РСР порядку.

Ревізія (аудит) зовнішньоекономічної діяльності, відбитої у річних фінансових звітах суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, здійснюється уповноваженими на це незалежними аудиторськими організаціями відповідно до чинних нормативних актів, які регулюють аудиторську діяльність на території Української РСР.

Податкова ревізія суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності провадиться органами державної податкової інспекції згідно з її компетенцією не частіше одного разу на рік.

Стаття 23. Інформаційне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності

Кожний суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності має право на одержання будь-якої інформації, необхідної для здійснення цієї діяльності, що не становить державної або комерційної таємниці. Обсяг інформації, що становить державну таємницю, визначається згідно із законом Української РСР.

Склад і обсяг комерційної таємниці визначаються згідно із Законом Української РСР «Про підприємства в Українській РСР».

Кожний суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності має право на своєчасне ознайомлення з офіційними текстами законів та інших нормативних актів з подальшою інформацією про зміни в них, що регулюють відносини, які прямо чи побічно стосуються зовнішньоекономічної діяльності. Державні органи, відомства та установи, що видають нормативні акти, зобов'язані офіційно публікувати їх у загальнодоступних засобах інформації Української РСР, причому зазначені акти не можуть набирати чинності до їх офіційної публікації. Кожний суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності має право на безпосереднє одержання інформації від державних органів, які за вимогою суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності зобов'язані на оплатній основі оперативно надавати їм повні офіційні тексти нормативних актів.

Зведення фактичної інформації про зовнішньоекономічну діяльність здійснює Державний комітет по статистиці (Держкомстат) Української РСР на основі даних, що надсилаються в обов'язковому порядку органами, які здійснюють державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності (фінансові органи, органи державного митного контролю, Національний банк України та інші).

За результатами кожного року Держкомстат Української РСР має складати і видавати статистичні відомості у внутрішніх та у світових (зовнішньоторговельних) цінах про стан і структуру зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР.

Міністерство фінансів Української РСР складає відомості про стан і структуру зовнішньоторговельного і платіжного балансів, розрахунковий баланс, баланс зовнішньої заборгованості та про золотовалютні резерви Української РСР.

Держкомстат Української РСР, крім видання статистичних збірників про зовнішньоекономічну діяльність, зобов'язаний ознайомлювати суб'єктів цієї діяльності з інформацією, яка є в його розпорядженні, з урахуванням цієї статті.

Органи державного управління, юридичні, фізичні особи та інші суб'єкти господарської діяльності, яким було надано інформацію, що становить комерційну таємницю суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, не мають права розпорядження такою інформацією без дозволу відповідних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності і несуть за це відповідальність згідно з цим та іншими законами Української РСР.

Розділ III. СПЕЦІАЛЬНІ ПРАВОВІ РЕЖИМИ ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 24. Спеціальні економічні зони

На території Української РСР можуть запроваджуватись спеціальні економічні зони різного типу. Статус та територія зазначених зон встановлюються Верховною Радою Української РСР згідно з законами Української РСР про спеціальні економічні зони шляхом прийняття окремого закону Української РСР для кожної з таких зон.

Стаття 25. Інші спеціальні правові режими зовнішньоекономічної діяльності

Українська РСР може укладати з державами, які мають спільні з Українською РСР морські та/або сухопутні кордони, двосторонні та/або багатосторонні договори, що встановлюють на основі взаємності спеціальні правові режими торгівлі, товарообігу (прикордонна, прибережна торгівля та інші) і передбачають пільгові умови для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності Української РСР та суб'єктів господарської діяльності цих держав при відносинах між ними.

Розділ IV. ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ УКРАЇНСЬКОЇ РСР З ІНШИМИ ДЕРЖАВАМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ МІЖУРЯДОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Стаття 26. Економічні відносини Української РСР з іншими державами

Економічні відносини Української РСР з іншими державами регулюються відповідними міжнародними договорами та нормами міжнародного права.

Українська РСР укладає, виконує і денонсує міжнародні договори з питань зовнішньоекономічної діяльності, а також договори, які стосуються таких питань, відповідно до Конституції (Основного Закону) Української РСР та законів Української РСР.

Правовий статус суб'єктів господарської діяльності інших держав на території Української РСР визначається чинними законами Української РСР та вищезазначеними договорами.

Стаття 27. Відносини Української РСР з міжнародними міжурядовими економічними організаціями

Українська РСР самостійно набуває членства в міжнародних міжурядових економічних організаціях, установчі акти яких не суперечать цілям та принципам Конституції (Основного Закону) Української РСР.

Українська РСР може вступити у відносини з міжнародними міжурядовими економічними організаціями на основі відповідних міжнародних договорів та/або установчих актів зазначених організацій.

Стаття 28. Захист прав та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності Української РСР за межами Української РСР

Українська РСР зобов'язана здійснювати захист прав та законних інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності за межами Української РСР згідно з нормами міжнародного права. Такий захист здійснюється за зверненням зазначених суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності через дипломатичні та консульські установи, державні торговельні представництва, які представляють інтереси Української РСР.

Стаття 29. Заходи Української РСР у відповідь на дискримінаційні та недружні дії іноземних держав

Українська РСР має право вживати заходи у відповідь на дискримінаційні та/чи недружні дії з боку іноземних держав, які обмежують здійснення законних прав та інтересів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності Української РСР. Зазначені заходи у відповідь вживаються за рішенням Верховної Ради Української РСР в обсязі, адекватному вище зазначеним дискримінаційним та/чи недружнім діям іноземної держави.

Заходи у відповідь на дискримінаційні та/чи недружні дії іноземних держав можуть передбачати застосування:

— режиму ліцензування та квотування зовнішньоекономічних операцій;

— податку на імпорт товарів, розмір якого визначається виходячи з обсягу дискримінаційних та/чи недружніх дій;

— позбавлення режиму найбільшого сприяння або пільгового спеціального режиму;

— повної або часткової заборони (ембарго) на торгівлю;

— інші заходи відповідно до характеру дискримінаційних та/чи недружніх дій.

Стаття 30. Обмеження реекспорту

Забороняється реекспорт товарів, імпортованих за рахунок Державного валютного фонду Української РСР та валютних фондів місцевих Рад народних депутатів Української РСР.

Орган, який є розпорядником Державного валютного фонду Української РСР або валютного фонду місцевої Ради народних депутатів Української РСР, може дозволити реекспорт в разі неможливості використання імпортного товару на території Української РСР за його призначенням.

Стаття 31. Заходи проти недобросовісної конкуренції

Під недобросовісною конкуренцією при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності розуміється:

— здійснення демпінгу;

— незаконне використання або підробка фірмових назв, товарних знаків, промислових зразків;

— розповсюдження недостовірної інформації щодо товарів;

— проведення будь-яких порівнянь з конкретними товарами конкурентів при здійсненні рекламних заходів.

(Закінчення на 14-й стор.).

ПРО ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ

(Закінчення.
Початок на 3-й, 6—13-й стор.).

Встановлення фактів здійснення демпінгу проводиться виключно за рішенням судових або арбітражних органів Української РСР за позовом Міністерства зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР або Державного комітету по цінах Української РСР, або суб'єктів господарської діяльності Української РСР. До суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності або іноземних суб'єктів господарської діяльності (іноземних контрагентів суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності), що проводять демпінг, за рішенням судових або арбітражних органів Української РСР можуть застосовуватись такі заходи:

— запровадження антидемпінгових мит згідно з Єдиним митним тарифом Української РСР;

— запровадження компенсаційних мит, що дорівнюють різниці між нормальною ціною міжнародних товарних ринків та демпінговою ціною;

— запровадження режиму ліцензування та квотування зовнішньоекономічних операцій, в яких присутні демпінгові ціни;

— тимчасове припинення зовнішньоекономічної діяльності згідно з статтею 37 цього Закону.

У випадках недобросовісної конкуренції, зазначених в цій статті, до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності або їх іноземних контрагентів за рішенням судових або арбітражних органів Української РСР застосовуються санкції згідно з статтею 37 цього Закону.

Стаття 32. Загальні засади відповідальності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності

Українська РСР як держава і всі суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності та іноземні суб'єкти господарської діяльності несуть відповідальність за порушення цього або пов'язаних з ним законів Української РСР та/або своїх зобов'язань, які випливають з договорів (контрактів), тільки на умовах і в порядку, визначених в законах Української РСР.

Українська РСР як держава не несе відповідальності за дії суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності не несуть відповідальності за дії Української РСР як держави.

Якщо Українська РСР бере участь у зовнішньоекономічній діяльності як суб'єкт такої діяльності згідно з статтею 3 цього Закону, вона несе відповідальність на загальних та рівноправних засадах з іншими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

Всі справи та питання щодо визначення відповідальності, які виникають при застосуванні цього та пов'язаних з ним законів Української РСР, підсудні судовим та арбітражним органам Української РСР. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності та іноземні суб'єкти господарської діяльності мають право на судовий або арбітражний розгляд зазначених справ та питань.

Стаття 33. Види та форми відповідальності у зовнішньоекономічній діяльності

У сфері зовнішньоекономічної діяльності, що визначається цим та пов'язаними з ним законами Української РСР, можуть застосовуватися такі види відповідальності:

— майнова відповідальність;

— кримінальна відповідальність.

Майнова відповідальність застосовується у формі матеріального відшкодування прямих, побічних збитків, втраченої вигоди, матеріального відшкодування моральної шкоди, а також майнових санкцій.

Якщо порушення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності або іноземними суб'єктами господарської діяльності цього або пов'язаних з ним законів Української РСР призвели до виникнення збитків, втрати вигоди та/або моральної шкоди у інших таких суб'єктів або держави, суб'єкти, що порушили закон, несуть матеріальну відповідальність у повному обсязі.

Кримінальна відповідальність у зовнішньоекономічній діяльності запроваджується тільки у випадках, передбачених кримінальним законодавством Української РСР.

Стаття 34. Відповідальність Української РСР як держави

Українська РСР як держава несе майнову відповідальність у повному обсязі перед суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності за всі свої дії, що суперечать чинним законам Української РСР і спричиняють збитки (прямі, побічні), моральну шкоду цим суб'єктам та призводять до втрати ними вигоди, а також за інші свої дії, в тому числі й ті, які регулюють зовнішньоекономічну діяльність і прямо не передбачені в цьому Законі, що спричиняють зазначені збитки (шкоду) та призводять до втрати вигоди, крім випадків, коли такі дії зумовлені неправомірними діями зазначених суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності.

Українська РСР як держава відповідає за дії, зазначені в цій статті всім своїм майном.

Дії державних органів та офіційних службових осіб цих органів вважаються діями Української РСР як держави в цілому. Держава несе за них відповідальність, як зазначено у цій статті.

Будь-який суб'єкт зовнішньоекономічної діяльності або іноземний суб'єкт господарської діяльності має право подати позов до Української РСР як держави. Зазначені позови підсудні судам Української РСР з урахуванням статті 39 цього Закону.

Зазначений позов подається суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності за місцем їх постійного знаходження або проживання, іноземними суб'єктами господарської діяльності — за місцезнаходженням державного органу та/або службової особи, що вчинили дії, зазначені у цій статті.

Позов подається у загальному порядку, визначеному цивільно-процесуальним законодавством Української РСР. Від імені Української РСР як держави в процесі виступає державний орган та/або службова особа, вказана у позові, та/або один з прокурорів Української РСР.

Українська РСР як держава має право на регресне відшкодування своїх збитків, що виникли у результаті задоволення зазначеного позову з боку державних органів та/або службових осіб за рахунок їх майна (відповідно балансового або власного).

Стаття 35. Відповідальність суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності

Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності несуть відповідальність у видах та формах, передбачених у статтях 33 і 37 цього Закону, іншими законами Української РСР та/або зовнішньоекономічними договорами (контрактами).

Стаття 36. Порядок здійснення відповідальності

Порядок притягнення до відповідальності та звільнення від відповідальності визначається процесуальними законами Української РСР.

Порядок притягнення до цивільно-правової відповідальності, здійснення такої відповідальності та звільнення від неї може визначатися зовнішньоекономічними договорами (контрактами), якщо це не суперечить чинним законам Української РСР.

Стаття 37. Спеціальні санкції за порушення цього та пов'язаних з ним законів Української РСР

За порушення цього або пов'язаних з ним законів Української РСР до суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності або іноземних суб'єктів господарської діяльності можуть бути застосовані такі спеціальні санкції:

— накладення штрафів у випадках несвоєчасного виконання або невиконання суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності та іноземними суб'єктами господарської діяльності своїх обов'язків згідно з цим або пов'язаних з ним законів Української РСР. Розмір таких штрафів визначається відповідними положеннями законів Української РСР та/або рішеннями судових або арбітражних органів Української РСР;

— застосування антидемпінгових процедур у випадках здійснення суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності демпінгу;

— застосування до конкретних суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності та іноземних суб'єктів господарської діяльності індивідуального режиму ліцензування у випадках порушення такими суб'єктами положень цього Закону стосовно антимонопольних заходів, заборони недобросовісної конкуренції, обмеження реекспорту, заборони демпінгу та інших зазначених в ньому положень, що встановлюють певні заборони, обмеження або режими здійснення зовнішньоекономічних операцій за дозволом держави;

— тимчасове зупинення зовнішньоекономічної діяльності у випадках порушення цього Закону та пов'язаних з ним законів Української РСР, проведення дій, які можуть зашкодити інтересам національної економічної безпеки.

Санкції, зазначені у цій статті, застосовуються Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР за рішенням судових та/або арбітражних органів Української РСР, або за поданням правоохоронних органів Української РСР. Санкції, зазначені в цій статті, які застосовуються Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР, діють не більше шести місяців з дати винесення відповідного рішення або до моменту застосування практичних заходів, які гарантують виконання закону.

Застосування зазначених санкцій може бути оскаржено в судовому або арбітражному порядку.

Якщо Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків Української РСР вважає за необхідне подовжити строк дії зазначених санкцій, воно має звернутися з відповідним позовом до судових або арбітражних органів Української РСР.

Розділ VII. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ СПОРІВ У ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Стаття 38. Розгляд спорів, що виникають у процесі зовнішньоекономічної діяльності

Спори, що виникають між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, іноземними суб'єктами господарської діяльності у процесі такої діяльності можуть розглядатися судовими або арбітражними органами Української РСР, іншими органами вирішення спорів за вибором сторін спору, якщо це прямо не суперечить чинним законам Української РСР або передбачено міжнародними угодами Української РСР.

Стаття 39. Спори, що виникають при застосуванні цього Закону

Будь-які спори щодо застосування положень цього Закону та законів, прийнятих на виконання цього Закону, можуть бути предметом розгляду:

— в органах суду Української РСР, якщо одна із сторін в справі — фізична особа та/або держава;

— в арбітражних судах, якщо сторонами в справі виступають юридичні особи.

Міждержавні спори, які можуть виникнути в результаті дій Української РСР при застосуванні цього Закону, вирішуються у погодженому сторонами порядку згідно з нормами міжнародного права.

Голова Верховної Ради Української РСР
Л. КРАВЧУК

м. Київ, 16 квітня 1991 року

Футбол

«КЕРАМІК» ВИТРИМУЄ «ПРЕСИНГ»

Хоч і дощ лив, але не зіпсував він — чортяка — свята мешканцям селища Баранівка, що на Житомирщині. Був День працівника легкої промисловості. Тому баранівчани, а серед них більшість працюють на місцевому фарфоровому заводі, зібралися на затишному селищному стадіоні. Вшановували найкращих у роботі, співали, танцювали, грали в «Капітал-шоу» (поле див), покуштували шашликів, різну випічку та ще багато чого смачного.

А вінцем свята став футбольний матч, у якому місцева «Кераміка» — учасник чемпіонату України серед команд колективів фізкультури — приймала гравців відкритого журналістського клубу «Пресинг». Гра була напруженою і принесла мінімальну перемогу господарям — 4:3.

У складі гостей виступали: В. Вихованець («Комсомольське знамя»), В. Рекунов («Робітнича газета»), І. Кончук («Радянська Україна»), Д. Александренко («Спортивна газета»), О. Сердюк («Молода гвардія»), В. Щербачов, С. Савелій, Ю. Плаксюк (Українське телебачення), «Голос України» був представлений О. Біликом, В. Суддею та В. Браницьким. Пліч-о-пліч з репортерами грали викладачі вузів Києва (тому клуб і називається відкритим) — В. Догодайло, В. Лоос, А. Куцев (КДІФК), В. Шевцов (КПІ), а ще суддя республіканської категорії В. Шельменко.

На високому рівні провів поєдинок арбітр міжнародної категорії з Єгипту, аспірант з КДІФКу Абдель Насер.

Наступний матч «Пресинг» зіграє на Республіканському стадіоні 21 або 22 червня. Його суперником буде студентська збірна світу.

Віктор ГЕНЧУК.
смт Баранівка
Житомирської області.

Досвід

ХТО ХОЧЕ В ЗОНУ?

На Закарпатті розробляється проект створення зони вільного підприємництва (ЗВП). Поки він обговорюється в міністерствах і відомствах республіки, фахівці області нагромаджують досвід його реалізації.

Зокрема, багато корисного взято з науково-практичного семінару «Вільні економічні зони на Україні — практичні рекомендації по їх формуванню», що відбувся в Ужгороді. Крім місцевих, тут виступили й зарубіжні спеціалісти.

Заступник директора центру ООН по транснаціональних корпораціях Карл Сован говорив про проблеми залучення іноземних інвеститорів. Про основні вимоги до цих економічних структур вели мову професор Лозанського університету (Швейцарія) радянсько-американського фонду Відродження Ніколас Жак'єр та директор секретаріату Всесвітньої асоціації експортних промислових зон Річард Болін. На семінарі йшлось також про характерні промахи при формуванні подібних «анклавів», соціальні та трудові аспекти цього процесу.

Микола ГОРВАТ,
власний кореспондент «Голосу України».
Ужгород.

ВИБОРЦІ ПРО ДЕПУТАТІВ І ПАРЛАМЕНТ

ШАНОВНІ НАРОДНІ ДЕПУТАТИ УКРАЇНИ! ВАША ЗАКОНОТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ У ВСІХ НА ОЧАХ І НА ЯЗИЦІ — ТАКОЖ. ОТОЖ У ПОШТІ РЕДАКЦІЇ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ» ЧИМАЛО З ЦЬОГО ПРИВОДУ ЛИСТІВ. ВОНИ — ПРО ВАС, ПРО ТЕ, ЯК ВИ ПРАЦЮЄТЕ НА ТРЕТІЙ СЕСІЇ, ЯК ЇЇ ВІДВІДУЄТЕ, ЯК ГОВОРИТЕ, ЯК ЗУСТРІЧАЄТЕСЯ З ВИБОРЦЯМИ І Т. ІН. В ЛИСТАХ КРИТИКА НА ВАШУ АДРЕСУ, ІНКОЛИ ДОШКУЛЬНА, АЛЕ, ПОГОДЬТЕСЬ, ЦЕ ДУМКА ПРО ВАС ЛИШЕ ОКРЕМОЇ ЧАСТИНИ ЧИ ОКРЕМИХ ЛЮДЕЙ. ТОМУ СПРИЙМІТЬ ЇЇ ДОБРОЗИЧЛИВО, БЕЗ ДОКОРУ РЕДАКЦІЇ, МОВЛЯВ, ЧОМУ ТІЛЬКИ ПРО МЕНЕ НАДРУКУВАЛИ ЛИСТИ. ОБІЦЯЄМО ДАВАТИ ПРО ВСІХ БЕЗ ВИНЯТКУ.

ЛЮДЕЙ РОДИТЬ ЗЕМЛЯ

Я пройшов шлях побудови комунізму на селі від приватного дідового непівського господарства до сьогоднішніх днів розвалу. На моїх очах минали роки колективізації, розкуркулювання, голодомору, репресій, знищення приватної власності і приватника, знищення ініціативного працівника, рідної мови і культури. Все це так виразно видно на селі. А село живе і розвивається тільки на приватній власності, хоч вона і мізерна — невеличка присадибна ділянка і маленьке господарство. На приватній власності розвивається і сім'я. Та яка молода сім'я тепер може утворитися на селі, коли всі звідси тікають? Нехай листоношею, двірником чи посудомийкою — аби в місті. Бо там людині гарантована зарплата, відпустка та інші блага. На селі ж, тобто в колгоспі, утвердився принцип: забрати і поділити; знищувалася будь-яка ініціатива щодо підприємництва. Але дедалі меншає тих, у кого можна забрати, і все відчутнішими стають нестатки, порожніють прилавки. А люди, які стоять при владі, удають, що не розуміють причини такого становища. Тим часом села порожніють, нічийна земля занедбана, зникають садиби, заростають бур'янами. А земля ж родить і людей і для людей.

У Верховній Раді тепер точаться баталії стосовно приватної власності. І ніхто не пропонує суттєвих шляхів подолання катастрофічного становища. Манна з неба нам не впаде.

О. КИРИЧЕНКО.

Алтинівка Кролевецького району Сумської області.

ДОВЕЛИ ДО РУЧКИ

Хіба у Верховній Раді тільки демблоківці сидять, а комуністів та інших, що їх не підтримують, — немає? Чи ми не розуміємо, хто нам добра зиче, а хто веде нас до розвалу? У Радянському Союзі ніколи не було ворожнечі між народами, всі жили дружно, як брати, воювали разом, перемогли ворога. Тепер же В. Чорновіл із Західної України та організатори демблоку, Руху прагнуть розвалити Радянський Союз. Вони хочуть своєї влади і мають її у Львові. Тільки, щоб усе було мирно, щоб не гинули наші діти і внуки, щоб не було крові, як в інших республіках, бо ми знаємо, що таке війна. Тільки стали на ноги, зажили по-людськи — а тут ідеологічна війна вдарила. Бо «як правили комуністи — то було що пити й їсти, а як появився Рух — розмели все в прах і пух». Хіба це не правда? Довели нас до ручки, ми стали жебраками, тепер силоміць нам нав'язують капіталізм. А хто вони, хто їх вибирав, що іменують себе «Народною Радою»? Чи мають вони право так себе називати? Чому вони насильно нав'язують свою владу? Це ж порушення прав людини!

А. ГУЛЯ, М. КЕВА, пенсіонери.

Кіровоград.

Читач пропонує

НЕ ПІДДАВАТИСЯ ПРОВОКАТОРАМ

У нас є сильні лідери: Кравчук, Фокін, але ж їх треба ділом підтримувати і допомагати, давати відсіч усім негативним і навіть ворожим діям. Я жила і працювала на Донеччині, чоловік одинадцять років працював у шахті, був травмований, заробітки були низькі, кожного дня чекала його, як із фронту, але ж тоді і в думках не було, щоб так розвалили економіку. Може, і треба було пострайкувати, щоб привернути до себе увагу, а потім добиватися добробуту шляхом переговорів. Але шахтарі не винні. У нас є зв'язки із рідними і знайомими, їм уже набридло все це, молоді сім'ї без заробітків, але ними керують, і керують люди, очевидно, ті, які не вболівають за Україну, за наш український народ. По телебаченню почула у виступі Фокіна осуд негідників, які їздять і агітують не сіяти. Я думала, що це десь далеко, але мій родич приїхав із Донбасу і говорить, що це дійсно так, і що погрожують керівникам, які займаються сільським господарством. Що ж це? Ми засуджуємо тих, хто утворив штучний голодомор у 1933 році, так що ж це? Чи не легше зараз засудити такі дії, допомогти виявити злочинців, ніж потім ставити пам'ятники загиблим від голоду? І не знаю, як кому, а мені дуже соромно, як для нас збирають за кордоном милостиню, а ми знищуємо дари природи. Врожай ще не посіяний, а його вже нахвалюються підпалити.

Люди добрі, давайте не піддаватися провокаторам, давайте підтримувати наших лідерів (ми ж їм виявили довір'я) і заживемо на заздрість усім людям.

Р. ТИМОШЕНКО.

Запоріжжя.

Читач розмірковує

ЯКА МОВА РІДНІША

Нещодавно до нашої школи-інтернату завітав депутат Верховної Ради України Я. Кондратьєв. Кому ж іще, як не голові Комісії з питань правопорядку та боротьби із злочинністю застерегти учнівську молодь від усіляких небажаних вчинків — крадіжок, насильства, інших хуліганських дій? Багато й цікаво розповідає Ярослав Юрійович, і, безумовно, це дуже потрібно і вчасно — адже незабаром літні канікули.

Але було дуже прикро, що такий високий гість говорив російською мовою, хоч наша школа — українська. Та й Ярослав Юрійович досконало володіє українською мовою. Я не раз слухала його виступи на сесії. Крім того, він теж є одним із законодавців такого вистражданого Закону «Про мови в УРСР», де чітко визначено, що мові українській надано статусу державної.

Шановні депутати! Приходьте до нас частіше і не соромтеся нашої співучої української мови!

К. РОМАНЕНКО.

Київ.

Читач обурюється

ВІД ЖИРУ ЧИ ЗЛИДНІВ

Якось почув по радіо виступ депутата Яворівського, котрий закликав до єдності у виправленні чорнобильського лиха. Ось його слова: «Ми зробили помилку, давайте виправляти цю помилку, ніколи сьогодні біситися від жиру...». Спасибі, Володимире Олександровичу. Ваші однодумці бісяться від жиру, а ми потерпаємо від злиденного життя. Мій посадовий оклад 240 карбованців. І я, і мільйони моїх співвітчизників одержали велику дозу цезію та інших елементів, усім украй потрібні чисті продукти харчування. А що ми маємо? Голодне життя. З трибуни Верховної Ради у виступах депутатів не раз розкривалися події, які відбувалися на Україні в 1933 році. Пам'ятайте, що з тих, хто у даний час біситься від жиру і відволікає Верховну Раду від надзвичайно необхідних для нашого народу питань, нащадки спитають за 1991 рік, і їм не вдасться всю відповідальність перекласти на когось. Народ сам розбереться і визначить винуватців.

В. РОМАШКО,
арбітр арбітражу Міністерства енергетики і електрифікації Української РСР.

Київ.

Читач обурюється

ЛЕНІНГРАДЕ, ЗАЛИШСЯ ЛЕНІНГРАДОМ

Було-було, а такого ще не було... Аморальна, провокаційна витівка!

До якого цинізму треба дійти організаторам перейменування колиски революції, міста, яким пишалися ми всі: і росіяни, і українці, і білоруси, і казахи... і всі нації та народи Союзу, свідомі люди всього світу...

Хтось там у Ленраді і коло неї хоче обдурити простих ленінградців, пошахрайськи підмінити історію під прикриттям повернення «історичної назви міста».

Я звертаюся до теперішніх ленінградців, до всіх мислячих людей різних політичних поглядів і релігій: «Не дайте себе ошукати шахраям від «болтології». Ленінград має залишитись Ленінградом. Це наша святиня! Це наша історія!

І. ВОЛЬВАЧ, безпартійний.

Запоріжжя.

Відділ листів. Звичайно, набагато легше перейменувати вулицю, ніж нагодувати, одягнути її мешканців, створити їм гідні умови чи забезпечити житлом. Невже в Ленраді немає більш важливих проблем, ніж повернення місту назви Санкт-Петербург? А чому не Петроград, скажімо? Щоправда, якщо міськрада має зайві кошти на проведення референдуму, на заміну печаток, штампів, табличок тощо, то чому б і ні? А ви як гадаєте? Президент СРСР свою думку висловив. Тепер слово за ленінградцями.

КОРОТКО З ЛИСТІВ

Нині на Україні немає, мабуть, жодної свідомої людини, яку не хвилювало б наше сьогодення, і головне питання його — наш майбутній державний устрій.

Здається, більшість народу бажає мати суверенну державу Україну. Здається, тут не може бути двох різних думок, але, на жаль, існує й інша думка — на підтримку Союзного договору, запропонованого центром, і саме вона наполегливо нав'язується громадянам України...

Ю. СЕМЕНЮК.

Тараща Київської області.

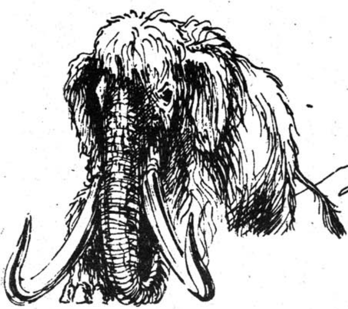
* * *

На перший погляд, так природно, що ми всі прагнемо Союзу. Звичайно, союз — це добре, саме слово є антиподом ворожнечі, протистояння... Запропоновані умови оновленого Союзу — прекрасні. Прекрасне наше прагнення бути у справедливому Союзі... Якби не умови, обставини, за яких нам пропонували голосувати за Союз.

Л. БЛАЩАК, інженер - педагог, депутат міської Ради народних депутатів.

Тернопіль.

Ще одна гіпотеза

АТЛАНТИДА Й МАМОНТИ ЗАГИНУЛИ РАЗОМ!

Атлантида загинула одночасно з мамонтами внаслідок грандіозного геолого-кліматичного катаклізму — цю гіпотезу київський учений доктор біологічних наук, завідуючий лабораторією біогеографії Інституту зоології АН УРСР Віталій ПОЛІЩУК намагається обгрунтувати за допомогою даних порівняно нової науки — біогеографії.

— Давайте спочатку зупинимося на існуючих гіпотезах щодо загибелі Атлантиди.

— Чи не найпоширеніша серед них — легендарна держава атлантів, розташована на острові у східній частині Середземного моря, загинула внаслідок виверження вулкана Санторін у XV ст. до н. е. Як на мене, вона не достатньо обгрунтована.

— Чому?

— Тому, що, приміром, вибух вулкана Кракатау 1883 року, який за потужністю дорівнювався вибуху водневої бомби в 150 мегатон, було чути в Австралії на відстані 4167 км від епіцентру і на острові Родрігес в Індійському океані — на відстані 5497 км. Вибух Санторіна був втричі потужніший. Логічно припустити: в історичних джерелах, які розповідають про загибель Атлантиди, він має бути згаданий — адже його мали б чути не лише в усьому Середземномор'ї, а й далеко за його межами. Однак Платон у своїх діалогах «Тімей» та «Крітій», описуючи загибель Атлантиди, переповідає тільки попередні відомості про землетруси та потопи, а про вибух — ні слова.

— До речі, цей давньогрецький філософ жив у V—IV ст. до н. е. Особисто мені видається досить сумнівним, щоб до нього могли дійти відомості про подію, що відбулася на тисячу років раніше. Аж надто, якщо можна так висловитися, технологія збереження історичної пам'яті людства була в ті часи недосконалою. Втім, можливо, я помиляюся?

— Думаю, що Платона відділяв від Атлантиди значно менший відтинок часу, ніж від вибуху вулкана Санторін. Я вважаю, що загибель держави атлантів стала наслідком глобального геолого-кліматичного катаклізму, що відбувся у VIII або на початку VII ст. до н. е.

— Що ж це був за катаклізм?

— Для пошуків відповіді нам доведеться перенестися у північну частину земної кулі, де наука вже не одне десятиліття намагається розгадати загадки вічної мерзлоти. Одна з найтаємничих серед них — численні тварини, вмерзлі в лід або промерзлий грунт. Передусім, вражає їхній видовий склад. Поряд з представниками архаїчної фауни — мамонтом, шерстистим носорогом, вівцебиком, — зустрічаються лісові види: бурундук, вовк, бобер, а також лісостепові, степові й навіть субтропічні — кінь, бізон, сайгак, лев. Але найдивовижніше те, що звірі замерзали практично миттєво, навіть такі величезні, як мамонти. Про це свідчать дві деталі. Фахівці із заморожування м'яса знають: якщо охолоджувати його повільно, то у воді, наявній у клітинах і міжклітинній рідині, утворюються кришталики льоду, які, розростаючись, руйнують клітинні мембрани. Внаслідок цього м'ясо знезводнюється і втрачає смакові якості. У тварин, «законсервованих» у вічній мерзлоті, клітинні мембрани не ушкоджені. Друга деталь — немає слідів гниття. Між тим, у тушах величезних мамонтів, якби вони замерзали повільно, процеси гниття повинні були б початися хоча б у стравоході. Цього немає. Мало того, серед знахідок зустрічаються екземпляри з непережованою їжею у роті. Як, наприклад, той опудало, якого зараз виставлено у музеї Зоологічного інституту в Ленінграді. Його знайшли 1901 року на березі річки Березівки (притока Колими). У шлунку — літні трави, осока, очерет. Цікаві наслідки дав і аналіз харчової маси (також без ознак гниття!) у шлунках інших знахідок: молоді гілки верби, берези, вільхи, стебла мхів, двосім'ядольні й односім'ядольні (головним чином злакові) трав'яні рослини й... відсутність насіння. Тобто, тварини загинули на початку — в середині літа. Цей висновок підтверджується аналізом передсмертного раціону й багатьох інших тварин, трупи яких знайдені у вічній мерзлоті.

— Як же вони могли замерзнути посеред літа?

— Одна з гіпотез — провалилися у так звані лінзи у вічній мерзлоті. Це щось на зразок колодязів, які утворювалися під час відлиги, а потім вкривалися тонким шаром льоду. Однак незрозуміло, як при цьому звірі не ламали собі кінцівки!

Найпереконливіше пояснення, на мій погляд, дав американський учений Айвен Т. Сандерсон. Мамонти та інші звірі миттєво загинули внаслідок надзвичайно потужного атмосферного морозобійного удару. Коротко суть його гіпотези. Гарячі газопопелові маси, які утворюються під час виверження вулкана, здатні дуже швидко підніматися у верхні шари атмосфери, де панують надзвичайно низькі температури. Різко охолоджуючись на великій висоті до десятків градусів нижче нуля, ці маси ущільнюються настільки, що стають набагато важчими шарів повітря, які лежать під ними. Вони їх продавлюють, обрушуючись на землю ударом холоду. А тепер уявимо, що йдеться про виверження не одного вулкана, а відразу кількох. Чим більше їх буде, тим потужнішим вийде морозобійний удар.

Однак на відміну від Сандерсона вважаю, що центром катаклізму були не полюси Землі, а північна частина Тихого океану — між узбережжями Камчатки, Чукотки, Аляски та Каліфорнії. Саме в цьому регіоні розташоване Тихоокеанське вулканічне кільце з 526 вулканів, з яких 328 діяли в історичний час.

— Вибачайте, але де розташоване Середземне море, а де — Тихий океан. До чого тут Атлантида?

— Суть у причині, яка могла спричинити масове виверження у Тихоокеанському кільці. Сандерсон вважає: викликати одночасне виверження багатьох вулканів можуть горизонтальні зсуви земної кори. Екватор на 40 кілометрів більший за меридіани. Тобто, Земля наче сплюснута біля полюсів. Тому під час дрейфу до екватора ділянки кори розтягуються, а під час дрейфу до полюсів — стискаються. І хоча земні породи певною мірою пластичні, прискорення дрейфу спричиняє додаткові дефекти у місцях розломів — саме у таких місцях і утворюються вулкани.

Період голоцена, на який, як я вважаю, припадає загибель Атлантиди, геологічно був дуже активним — відбувалися масові зсуви земної кори. Один із них спричинив різке опускання поверхні у середземноморському районі неподалік від узбережжя сучасного Тунісу. За припущеннями деяких дослідників Атлантида розташовувалася саме там. Ситуацію ускладнив різкий підйом рівня Середземного моря, який відбувся внаслідок прориву через Босфор і Дарданелли Чорного моря, яке до цього було озером. Цей прорив трапився, зокрема, тому, що в результаті зміщення осі обертання Землі відносно Сонця відбувся глобальний перерозподіл площ суходолу й моря, і води Балтики частково перехлюпнулися у Чорне море.

— Як мовиться, що далі в ліс... Як же виглядав цей катаклізм у цілому, якщо спробувати його реконструювати?

— Зсуви плит, а звідси й зміщення великих ділянок земної кори, спричинили велетенську вулканічну активність у зоні Тихоокеанського кільця, внаслідок якої відбувся морозобійний удар жахливої сили, який винищив усе живе у районах сучасної вічної мерзлоти. Можливо, саме утворення цієї мерзлоти й «поглинуло» холод, не давши йому розлитися по всій планеті. Водночас через зміщення кори у районі Середземномор'я відбулося занурення Атлантиди.

— Цьому є ясність обгрунтування?

— Почнемо з міфології та історичних джерел. У працях Клітарха та Філімона є згадки про катастрофічний потоп біля східних берегів Балтики. Населення цих районів на той час, на жаль, не мало писемності, але пам'ять про цю подію збереглo в усних переказах — відповідні міфи є у фінів, естонців, фризів... Давні автори — Стратон, Страбон, Ератосфен, Діодор Сіцилійський — свідчать, що Чорне море (Понт Евксінський) було озером, яке переповнилося і прорвалося в Егейське море. Прорив затопив значну частину Малої Азії та Греції.

— А даними природничих наук це підтверджується?

— Так, найрізноманітніших, але я говоритиму лише про біогеографію, яка є моєю спеціальністю. Якщо справді відбувся гігантський перелив у результаті зміни нахилу земної осі, то сліди його мають зберегтися — адже від Балтики до Чорного моря велика відстань. І вони є. Це морські за походженням, нехарактерні для прісних водойм України та Білорусії види тварин, які збереглися окремими реліктовими популяціями до нашого часу. Напевно, найцікавіший з них — котяча акула у білоруській річці Случ (притоці Горині).

Далі. У 1963 році з'явилася праця біогеографа І. І. Пузанова, який, проаналізувавши залишки морських молюсків з лиманів Одеської області, дійшов сенсаційного висновку: у пізньоголоценовий період відбувся значний — до 80—100 метрів — і короткочасний підйом рівня Чорного моря.

Надзвичайно цікавий біогеографічний аналіз Кримського півострова. Його рівнинні флора й фауна надзвичайно бідні — відсутні майже 1000 видів, характерних для аналогічних кліматичних зон, і які зустрічаються у сусідніх районах України. Наприклад, немає крота, хруща, шпанської мухи, карася, в'юна, окуня... Але ж, як свідчать археологічні розкопки, приблизно 3000 років тому всі вони у Криму жили. Водночас вражають багатством прісноводні водойми гірського Криму, де водяться, зокрема, й ендемічні види.

Проведений нами аналіз чорноморської фауни засвідчив, що тут є близько 200 видів, спільних Чорному та Балтійському морям. Причому — і це важливо! — вони відсутні у Середземному морі та в Лузітанській провінції Атлантики. Тобто, потрапили сюди явно не шляхом природної міграції навколо Європи.

— І чим же скінчився той гігантський катаклізм?

— Земна вісь поступово повернулася у попереднє положення відносно екліптики, моря увійшли в свої береги. Однак Атлантиду й мамонтів уже не повернути!

— Чи не занадто смілива гіпотеза?

— Це покажуть подальші дослідження. Але взагалі-то виникнення гіпотез — закономірний етап у розвитку науки. Виникають вони тоді, коли накопичені факти вже неможливо пояснити за допомогою існуючих теорій.

Інтерв'ю взяв Валентин ПУСТОВОЙТ.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Олександр БІЛИК заступник головного редактора
Анатолій ГОРЛОВ заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ член-кореспондент АН УРСР
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
Леонід САМОЙЛЕНКО заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
Віталій СУДДЯ відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник редактора — Олександр Білик.
Чергові редактори — Анатолій Солонський. Володимир Сіробаба.
Автори макета — Анатолій Мироничев, Леонід Підлужний.
Випусковий — Леонід Клюско.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Леся Онищенко, Антоніна Голик, Валентина Лукаш, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська, Галина Каблак.
Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Будникова, Ольга Яценко, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти: Віктор Процун, Раїса Гринюк.

* * *

Комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

Індекс 60955.

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Зам. 03151121.